

Sid 2 **LEDAREN:** På sina håll har det varit svårt att få ihop kandidater i årets församlingsval. Räcker de frivilliga, ansvarbärande, modiga alls till i framtiden?

TORSDAG 27 OKTOBER. NR 39/2018

”Medierna kan vara Guds röst”

Sidan 5

Författare väljer höst-favoriter

Sidan 8

Vi var princip-fasta tills vi fick barn

Sidan 15

Med omsorg

Sidan 7

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Allt svårare få kandidater till församlingsvalet

Antalet kandidater har minskat något. Och det ligger mer arbete bakom värvningen än förr.

Undantag finns. I Närpes och nya Agricola svenska väcker valet intresse. **SIDAN 4**

Bypräst i staden

Sidan 2

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Viktigt att stöda ansvarsbärarna

FÖRSAMLINGSVALETS tunga maskineri tröskar långsamt fram mot den egentliga valdagen i november.

Hittills har kyrkans medlemmar uppmuntrats och utmanats att engagera sig – både från centralt håll och lokalt, i varierande grad.

Unga och förstagångskandidater har prioriterats alldeles särskilt den här gången, med budskapet att man både kan och får vara med och påverka i kyrkan. Nu är vi framme vid den punkt där kandidaterna är uppställda och valet börjar närma sig på riktigt.

Då är det oroväckande att signalerna från församlingarna, också i Borgå stift, tycks vara att det är allt svårare att få folk att ställa upp överhuvudtaget. Extremfallet i Kristinestads finska församling, som nu tvingas till nyval, bottnar i en personkonflikt. Att den svenska systerförsamlingen inte heller fått tillräckligt med kandidater är däremot överraskande.

Som fenomen har bojkotten i den finska församlingen ändå släktskap med andra liknande dödlägen där förtroendeorganen blivit centrum för maktkamper som i värsta fall försätter hela församlingsförvaltningen i lås.

MINDRE DRAMATISKT men ändå trist är att det på många håll nätt och jämt finns kandidater för att fylla de tomma stolarna. Det nya och allra mest märkliga fenomenet är att kandidater vill vara anonyma i ett offentligt val.

Varför? Och om det fortsätter i samma stil – fungerar beslutsfattandet i församlingarna längre eller borde hela flödesschemat ritas om? Är det realistiskt att förvänta sig att amatörer (i det latinska ursprungets vackra betydelse *en som älskar*) frivilligt ska offra sitt namn och sitt rykte för församlingens sak som högsta ansvariga för beslutsfattande i en omgivning där förvaltning är en alltmer grannliga uppgift? Dessutom i en tidsera när just namn och rykte är något av det värdefullaste man har och det dyrbaraste att förlora.

Modellen för församlingens beslutsfattande varierar på den hängivna förenings- och gemenskapsanda som präglat Finland sedan 1920-talet.

Den har vittrat betydligt sedan dess. Att finländarna skulle vara aktivare och ha mera järn i elden till vardags numera är ett argument som hörs. Men det går djupare än så. Förvisso hade folk familjeliv, arbete och fritid att balansera också förr i världen. Det handlar antagligen mer om en genomgripande attitydförändring, både individuellt och kollektivt.

SKYGGHETEN inför att ställa upp kan handla om rädslan för att bli syndabock för otrevliga beslut om sparåtgärder, personalminskningar och församlingssammanslagningar.

I det läget hade det kanske varit bra inför kandidatnomineringen att betona att även veteranerna bland de förtroendevalda är viktiga. Att det behövs beslutsfattare som vågar, oberoende av ålder eller tidigare församlingsrådsår.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: DANIEL ”FAFFEN” NYBERG

”Jag tycker att den stereotypa bilden av Grankullabor är jobbig.”

Det viktigaste är att mötas

Kanske känner han inte alla i Grankulla, men han känner många. Daniel ”Faffen” Nyberg är gärna präst i sin egen stad. – Jag vet inte om jag hade velat bli präst någon annanstans.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Daniel ”Faffen” Nyberg, församlingspastor i Grankulla svenska församling, möter mig vid Grankulla station. På vägen till lunchrestaurangen i köpcentret hälsar han på tre personer, på vägen därifrån på lika många. ”Hur är det med be-bisen?” frågar två tonårsskollar, och han stannar och pratar med dem en stund.

Känner du alla i Grankulla?

– Jag känner nog väldigt många i den här staden. Min fru brukar skämta att om det ska gå snabbt undan i butiken så är det bäst att det är hon som går, för jag är där i en timme eftersom jag träffar så många bekanta.

Faffen Nyberg föddes på Jorvs sjukhus – i Esbo, men alldeles nära Grankullagränsen! – för 31 år sedan. Han växte upp och gick i skola i Grankulla, omgiven av släktingar som också bodde där. Under studietiden i Åbo var han mantalsskriven i Grankulla, ställde upp i församlingsvalet och blev invald. Han har också varit aktiv lokalpolitiker. Innan han blev prästvigd vikarie-rade han som biträdande ungdomsarbetsledare i församlingen.

– Jag brukar tänka att jag är som de där personerna som gör karriär inom ett företag genom att jobba sig uppåt. Jag har börjat från fabriksgolvet, ler han.

Tre fördomar

Han har aldrig tyckt att det känns jobbigt att vara profet i sin hemstad. I själva verket känns det lättare att vara präst på en liten ort. När folk ser honom tänker de kanske ”aj sidu, det är Faffen som är ute och går” i stället för ”där har vi prästen”. Han har en identitet som den han själv är, eller som barn eller barnbarn till mamma och mor-mor som också bor där.

– Jag vet inte om jag hade bestämt mig för att bli präst var som helst. Men

när det öppnade sig en möjlighet att jobba som präst i Grankulla mognade tanken. Det kändes tryggt i och med att arbetsmiljön och staden är bekanta för mig. Jag har varit aktiv i församlingen sedan skriftskolan.

Fördomarna mot Grankulla är många. Också Esboborna på andra sidan stadsgränsen tror sig veta att Granibor är snorkiga och rika. Antagligen åter de krafter, seglar och kindpussas stup i kvarten. Daniel Nyberg försäkrar att han suttit i en optimistjolle på Gallträsk en gång i sitt liv, han föredrar vanliga middagar framför kräftsvisor och kramar folk hellre än kindpussar dem.

– Och vår bil är gammal, ingen splitterny Ferrari! Men visst finns den där stereotypa bilden av Granibor, och jag tycker den är jobbig. Under min tid i Åbo märkte jag att det fanns tre fördomar att kämpa mot: jag var finlands-svensk, jag kom från Grankulla och jag var dessutom teolog. Jag fick ofta svara på frågor om Guds existens och om finlandssvenskar. Jag fick alltid försvara eller förklara någonting.

Pressen hårdnar

Människorna i Grankulla, säger Nyberg, är precis likadana som människor i andra delar av landet. De har fina sidor och de har dåliga sidor, och de gömmer sig ibland bakom fasader. Men visst är många Grankullabor välbeställda, och staden är också rikare än många andra kommuner.

– Det finns fina saker här, och det finns utmaningar. Utmaningarna handlar ofta om att det finns höga krav att nå upp till. Det är ett problem som kan bygga upp olika sorter av illamående. Samtidigt vet vi att många som bor här också har det väldigt bra.

Nyinflyttade reagerar ofta på den här-liga stämningen: det är inte i så många

kommuner i huvudstadsregionen som folk hälsar på varandra på gatan.

– Det finns en styrka i litenheten, den innebär till exempel att det för oss i församlingens ungdomsarbete är väldigt lätt och smidigt att samarbeta med både ungdomsväsendet och skolorna. När vi jobbar med ungdomar kan vi göra det tajt för att vi är en så liten stad.

Men det finns också en fara i litenheten.

– Saker och ting sprider sig enkla-re, rykten och fördomar. Men om man inte är anonym utan öppet talar ut om problem kan det också visa sig att det finns bärande nätverk.

Grankulla har förändrats under hans drygt trettio år i staden. När han gick i skolan var det okej att köra dit med en gammal, skraltig bil – idag kör ungdomarna fina bilar.

– Ungdomar idag har en väldigt hög press på sig på många plan. Allt har hårdnat väldigt kraftigt. Idag tror jag att ungdomarna på ett annat sätt än under min ungdomstid måste hävda sig med hjälp av prylar. Det är inte bara det att man måste prestera i skolan och i hobbyer, utan också på andra sätt.

Finnas där människorna finns

Att samhället sekulariseras syns också i Grankulla, som länge kunna visa upp otroligt höga konfirmationssiffror. Det är inte längre självklart att alla vill att deras barn ska bli döpta. Men Nyberg tror att där Gud stänger en dörr öppnar han kanske ett fönster.

– Vad är prästuppgiften? Vad är kyrkans uppgift? När världen förändrats behöver vi också förändra vårt sätt att arbeta. Vi måste gå dit människorna finns. För mig har det varit värdefullt att till exempel ordna gitarrkurser för lågstadiesbarn.

Varför kallas du Faffen?

I gymnasiet hade vi en spelkväll med ett spel som hette Counterstrike. Min kompis sa att jag var så dålig att det var som att spela mot sin fafa. När jag gick på toaletten ändrade han mitt spelnamn till ”Faffen ownar” (Faffen äger). Samma höst uppfördes en skolpjäs och jag spelade farfadern – efter det satt det smeknamnet! Också biskopen kallar mig Faffen och så står det på arbetslistorna. Men hemma heter jag Daniel.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	tfn 040 831 3599 Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson (tjänstledig) Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599 Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545 Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Emelie Wikblad tfn 040 831 6836 Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi		Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
Redaktionen i Österbotten Normalmmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad		Paradbild: Sofia Torvalds Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSREGISTER

Därför får du Kp som adresserad post Kyrkpressen adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR). Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha Kp. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.
--

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonseredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm + Moms 24% Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms. Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per	telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonss-deadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning. Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ludvig Andersson , tfn 044 050 3020, Jonny Åstrand , tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 €. Utlandet 84 € ISSN 0356-1275
---	---

UPPVUXEN I Grankulla är det lätt att jobba som präst där. – I somras flyttade jag och min fru faktiskt till Esbo. Men vi bor precis på gränsen till Grankulla!

DANIEL "FAFFEN" NYBERG

FÖRSAMLINGSPASTOR I GRANKULLA. HAR TIDIGARE JOBBAT SOM UNGDOMSLEDARE I FÖRSAMLINGEN.

FAMILJ: FRUN KAROLINA OCH EN LITEN POJKE PÅ EN MÅNAD.

HAR BÖRJAT SPELA GOLF ("NU FICK VI ALLA GRANKULLAFÖRDOMAR BEKRÄFTADE").

Våra församling fick ordinarie kyrkoherde

I söndags installerades **Hans Boije** som kyrkoherde i Våra församling. I sin predikan inför den nästan fullsatta kyrkan varnade han bland annat för egen strävan.

– Det är ju faktiskt Guds värld. Han har gjort den och älskar den och tar hand om den bättre än vi.

Våra har länge varit utan ordinarie kyrkoherde.

VÖRÅHERDEN
INSTALLERADES
i helgen.
FOTO: MAY
WIKSTRÖM

Ratkaisukeskeinen kristillinen terapeutti – koulutus 80 op

alkaa Helsingissä 28.-29.9.
ja Turussa 23.-24.11.

Lue lisää laadukkaasta, kaksivuotisesta
monimuotokoulutuksestamme
ja tule mukaan
www.kristillinenterapia.fi

Kristillinen terapiainstituutti puh. 0400 245368

Köpes antikviteter i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

Hyr lokal för fest eller möte i vårt nyrenoverade föreningshem!

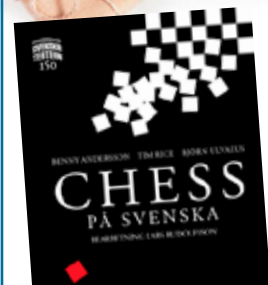
Mer information och förfrågningar:
www.kfukhelsingfors.fi

 Helsingfors KFUK

Julresor

Jul i Stockholm 6-9.12
Julmarknad i Tallinn 6-8.12
Christmas show i Umeå 6-7.12
Julmarknad i Budapest 8-11.12
www.ingsva.fi/julresor

Teater

CHESS på Svenska
Teatern. Flera avgångar.
Platser kvar t.ex. 16-
17.11. och 30.11-1.12

 RESEBYRÅ
INGVE & SVANBÄCK info@ingsva.fi
020 743 4520

NY UTSTÄLLNING ÖPPNAR I OKTOBER!

FINLANDS VACKRASTE
ACKUMULERANDE
SPISAR
www.uunisepat.fi

Jan Fagerholm
Skeppsgatan 13 Minimanis affärsfastighet, Vasa
Bottenviksvägen 33, Jakobstad
050-411 2295

Nyval i Kristinestad, ny

FÖRSAMLINGSVALET.

Det verkar generellt ha varit svårare att värva kandidater till höstens församlingsval än för fyra år sedan. Men undantag finns.

TEXT: JOHAN SANDBERG

I Kristinestads svenska församling har valombuden endast fått sex kandidater till de tretton platserna i gemensamma kyrkofullmäktige.

– Det betyder att vi kommer att utlysa nyval beträffande kyrkofullmäktige. Tills dess sitter det gamla kvar, säger **Lars-Eric Henricson**, lagfaren assessor på domkapitlet i Borgå.

Datum för valet är ännu öppet. Henricson bedömer att det blir först efter nyår.

– Kristinestads finska församling har inte heller fått tillräcklig många kandidater till sitt församlingsråd. Det mest förnuftiga är att vi samordnar datum för nyval med Lappo stift.

Enligt tidningen Syd-Österbotten bojkottar fyra partier valet till Kristinestads finska församlingsförsamlingsråd. Orsaken är missnöje med kyrkoherdens sätt att sköta förvaltningen.

Det är svårt att sätta fingret på det bristande intresset för kyrkofullmäktige i Kristinestads svenska församling.

– Det förvånade mig. Jag tog för givet att vi skulle få tillräckligt många kandidater, säger den svenska församlingens kyrkoherde **Daniel Norrback**.

Ombudet **John Gullans** förklarar det så här:

– Det är ingen dramatik i de ärenden kyrkofullmäktige behandlar, det är mest lönefrågor. Befolkningen åldras och de unga är inte intresserade att engagera sig.

Men det blir valden 18 november också i Kristinestad. Den svenska församlingen får välja sitt församlingsråd. På de två listorna finns femton kandidater till de tio platserna.

Grannförsamlingen Närpes går mot trenden. 41 kandidater på tre listor gör upp om 23 platser. För fyra år sedan var antalet kandidater 34. Det större engagemang handlar främst om den nya listan *En kyrka för alla*, där samtliga är för kvinnliga präster.

– Vi kom sent igång och tiden tog slut för oss. Jag är supernöjd över att fått 21 kandidater, säger **Ulla-Maj Wideroos**, en av initiativtagarna och kandidaterna.

– Listan startade som en diskussion vänner emellan om hur svårt det är att få en kvinnlig präst till Närpes. Men det är ingen ensaksrörelse, säger Wideroos.

I östra Nyland väljs förtroendevalda till Agricola svenska församling. Den bildas vid årsskiftet av nuvarande Pernå, Lovisa svenska, Lappträsk svenska, Liljendal och Strömfors församlingar.

– Det såg länge svagt ut med kandidatnomineringen, men så ryckte den upp sig på slutrakan, säger **Robert Lemberg**, sekreterare i valnämnden.

Från de nuvarande fem församlingarna ställer kandidater upp i egna naturliga valmansföreningar. 28 kandiderar till församlingsrådets 12 platser och 25 till de 15 platserna i gemensamma kyrkofullmäktige.

– Jag har på känn att det är fler än i tidigare val. Speciellt Liljendal har hejrat sig, säger Lemberg.

Bland kandidaterna nämner Lemberg

en ung man som en av valets yngsta. Han fyller 18 bara några dagar innan valet. Tre kandidater är under 30 år.

Ligger mera arbete bakom

– Det har varit lite trögt att få folk att ställa upp. Den här gången har det också legat mera tid och arbete bakom listan, säger **Marianne Blom** som är ombud för en av de två listorna i Esbo svenska församling.

Hon har inte fått uppfattningen att det handar om ett ointresse för kyrkan.

– Folk har tackat nej för att de inte haft tid att engagera sig på grund av livssituation, arbete eller andra familjeförhållanden.

Listan som Blom företräder har sexton kandidater mot 20 för fyra år sedan.

KYRKBRAND KIIHTELYSVAARA

Misstanke om brott

Branden i Kiihtelysvaara kyrka verkar ha börjat på utsidan av kyrkan. Polisen i Joensuu misstänker att branden var anlagd.

Misstankarna grundar sig på vittnesmålen från de som först kom till platsen.

Det verkar som om det då bara fanns rök inne i kyrkan, inga lågor. Men det är inte uteslutet att branden fick sin början i kyrkans elskåp.

Kyrkan brann ner till grunden i en häftig brand på söndagsmorgonen. När räddningsverket kom till plats vid femtiden kunde

man inte göra något för att rädda kyrkan.

Kyrkvaktmästaren lyckades rädda nattvardskärlen från 1700-talet, altartavlan av Samuel Elmgren från 1831 och några kyrktextilier undan branden.

– Nu är inte tid att bygga en ny kyrka. Nu är tid att sörja. Förlusten är enorm.

Kyrkan är oersättlig, säger församlingens kyrkoherde **Petri Rask**.

Den kulturhistoriska värdefulla träkyrkan från 1770 var en av de äldsta i norra Karelen. Klockstapeln från 1800-talet klarade sig undan branden.

Källor: Yle, Iltasanomat, Joensuu.fi

lista engagerar Närpes

FÖR FYRA år sedan stod Nykarlebyborna i kö för att rösta i församlingsvalet. I höst blir det inget val i Nykarleby eftersom antalet kandidater till kyrkofullmäktige inte är större än antalet patser. FOTO: JOHAN SANDBERG

Sämjoval – det vill säga att man har lika många kandidater som det finns platser – blir det i Korsnäs, Bergö, Neder- vetil, Nykarleby, Purmo, Eckerö, Saltvik, Sund-Värdö, Brändö-Kumlinge och Ålands södra skärgårdsförsamling samt i gemensamma kyrkofullmäktige i Malax och i Petrus. Även i Matteus är sämjoval i kyrkofullmäktige att vänta. I de svenska Helsingforsförsamlingarna ställer sammanlagt 67 kandidater upp i valet. Av 18 svenska kandidater till gemensamma kyrkofullmäktige är fyra kvinnor.

I Vanda svenska församling ställer tjugopersoner upp i valet, en färre än i senaste val. Listan *Kyrkan mitt i byn* har åtta kandidater för rådet och fyra för fullmäktige. *Vi i Vanda* har tolv kandidater

för rådet och en för fullmäktige. I församlingsrådet finns tolv platser och i gemensamma kyrkofullmäktige tre.

– Jag upplever inte att det varit svårt att få kandidater. De flesta ställer upp för omval, säger **Maria Kotilainen**, ombud för *Vi i Vanda*.

Jan-Erik Eklöf, ombud för *Kyrkan mitt i byn* har upplevt det lite trögt att få nya kandidater.

– Men vi har ändå några nya samt några som återkommer, säger han.

Arbetet i församlingsrådet i Vanda har präglats av konflikter. Har det påverkat nomineringen av kandidater?

– Jag kan tänka mig att det verkat avskräckande, säger Eklöf. Men vi har också nya som vill arbeta för en för-

ändring. Det viktigaste är nu att folk ska rösta!

– Våra kandidater är medvetna om situationen och drivs av en vilja att församlingen ska fungera på rätt sätt, säger Kotilainen.

I Karleby svenska ställer två listor upp. *Kristus i centrum* har sjutton kandidater till tolv platser i församlingsrådet och nio till åtta platser i gemensamma kyrkofullmäktige. *Alla gemensam* har sex kandidater till församlingsrådet och fem till gemensamma kyrkofullmäktige.

På Åland ser församlingsvalet ut att i stort löpa enligt gammalt mönster. Trettio kandidater mot 35 för fyra år sedan gör upp om 23 platser i kyrkofullmäktige i Mariehamn. Hammarland har 21 kandidater till 15 platser.

Färre vill besluta i församlingarna

FÖRSAMLINGSVALET. Antalet kandidater har minskat i många större städer jämfört med församlingsvalet 2014. En liknande trend syns också i flera församlingar i Borgå stift.

TEXT: KYRKLIG
TIDNINGSTJÄNST

På många orter har antalet som vill vara med och fatta beslut i församlingarna minskat. Det visar preliminära uppgifter efter att uppställningen av kandidater i församlingsvalet avslutades på måndagen senaste vecka.

På många orter har det skett församlingsfusioner sedan valet 2014 och det gör det svårare att jämföra antalet kandidater då och nu. Sammanslagningarna har också lett till att man har färre förtroendeposter att fylla.

Enligt prelimära och oberoende uppgifter är antalet kandidater i Tavastehusområdet ungefär på samma nivå som i förra valet. Däremot finns det färre kandidater i de kyrkliga samfälligheterna Åbo, S:t Karins och Tammerfors. I Helsingfors har ungefär sju procent färre kandidater ställt upp i valet jämfört med förra gången. Också i Joensuu är antalet kandidater märkbart färre än i valet 2014.

Fler unga i städerna

Unga kandidater under 30 år har ökat en aning i större städer, åtminstone i Uleåborg och Åbo. I Åbo är hela 12 procent av kandidaterna under 30 år.

Informatör **Nina Österholm** berättar att något färre den här gången kandiderar till de svenska församlingarnas församlingsråd i Helsingfors och att drygt 13 procent av kandidaterna är under 30 år.

Informationssekreteraren **Gunvor Haddas** i Borgå svenska domkyrkoförsamling berättar att färre kandidater har ställt upp än i förra valet.

– Drygt en tredjedel av de

uppställda kandidaterna är nya och några är under 30 år, så det ser ut att bli både förnyring och förnyande av beslutsfattare, säger Haddas.

I Esbo svenska församling har vi två listor till församlingsrådet, den ena är en ungdomslista med fem kandidater. Det är mindre än i förra valet då tio unga kandidater ställde upp och tre blev invalda. Också på den andra listan är kandidaterna färre än förr, på den finns 16 kandidater mot 20 i förra valet, berättar informatör **Sheila Liljeberg-Elgert**.

Också i Vasa svenska församling har det totala antalet kandidater minskat med ca 15 procent uppger församlingens informatör **Johanna Backholm**.

Cirka tre miljoner får rösta

I Uleåborg har man däremot lyckats få flera kandidater än förra gången. Också i Närpes församling har man nominerat flera kandidater än i förra valet. Den lista som fått flest kandidater är en lista där kandidaterna bland annat lyft frågan om att kvinnor som är präster ska få möjlighet att predika oftare i församlingen.

– Kandidatuppställningen är nu avslutad. Fastän antalet kandidater har minskat på många orter är det glädjande att se att så många som är intresserade av att utveckla kyrkan är beredda att ge av sin tid till församlingen. Nästa gång man kan påverka är i november när förhandsröstningen inleds. Valkompassen öppnar 8 oktober och där kan man bekanta sig med den egna församlingens kandidater, säger församlingsvalets kampanjchef **Hanna Piira**.

Församlingsvalets egentliga valdag är 18 november. Förhandsröstningen pågår 6–10 november. Den församlingsmedlem som fyllt 16 senast på valdagen får rösta i valet. Det finns cirka tre miljoner röstberättigade.

Valkompassen där man kan bekanta sig med den egna församlingens kandidater öppnar den 8 oktober.

BISKOPSVAL BORGÅ STIFT

Tidtabellen för biskopsvalet fastställd

BISKOPSVAL. Senaste vecka beviljade domkapitlet biskop **Björn Vikström** avsked och fastställde tidtabellen för valet av ny biskop.

Biskopsvalets första omgång ordnas den 19 mars 2019. Om ingen av kandidaterna får mer än hälften av de avgivna rösterna i den första omgången ordnas en andra valomgång den 10 april 2019 mellan de kandidater som fått flest röster. Den nya biskopen tillträder den

1 september och vigs till ämbetet den 29.9 i Borgå domkyrka.

Biskop Björn Vikström tillträder en tjänst som universitetslärare i teologisk etik med religionsfilosofi vid Åbo Akademi den 1 september 2019.

Kandidatnomineringen i valet inleds 15.11.2018 och

avslutas 15.1.2019 En valmansförening som består av minst 30 röstberättigade kan ställa upp en kandidat i valet. Kandidaten måste vara präst i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Hälften av de röstberättigade i biskopsvalet är präster och hälften lek-

män. Det finns sammanlagt 350 präster och lektorer i Borgå stift. Sammanlagt cirka 700 personer har alltså rösträtt i valet.

Inför valet ordnar domkapitlet valpaneler med kandidaterna på olika håll i stiftet.

”Värre när det sker i kyrkan”

KYRKA I KRIS. Kardinal Anders Arborelius säger att katolska kyrkan står inför sin värsta kris på mycket länge. Övergreppsskandalerna har lett till splittring, men Arborelius tror att vägen framåt är att samlas bakom påven.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **PEKKA RANTAKARI**

– Kyrkan går just nu igenom en svår reningsprocess, säger den svenska kardinalen och biskopen **Anders Arborelius** om avslöjandena om sexuella övergrepp inom katolska kyrkan.

Vad kan kyrkan göra åt den splittring som syns bland katolikerna i övergreppsskandalernas kölvatten?

– För kyrkan är det en samvetsfråga att försöka reda ut allt detta. Vissa säger att det beror på något annat. Alla har sina förklaringsmodeller, och de kan krocka. Då förstärks kanske vissa splittrande tendenser – till exempel det att ärkebiskop **Viganò** pekar ut också påven som skyldig, säger Arborelius.

Han påpekar att det är lättare att främja splittring än enhet.

– Vi står i en process där hela kyrkan måste försöka hitta tillbaka till enheten kring påven. Det är påvens uppgift att vara ämbetsbärare för enheten i Kristus. Och det är naturligtvis en process som kan vara både lång och ganska krävande. Samtidigt måste vi ta itu med övergreppsskandalerna. Det är inte heller lätt – vi uppmanar till exempel att polisanmäla övergrepp, men i vissa länder är polisen korruperad, så det fungerar inte.

Värre i kyrkan

Kardinal Arborelius påpekar att attack-

KARDINAL ANDERS Arborelius höll föredrag på Riddarhuset i fredags. – Jag ser ett nytt intresse för religion, sa han om läget i Sverige.

”Det är illa om en scoutledare eller förskollärare gör något sådant, men det är tusen gånger värre om det är en präst eller en nunna. Då påverkas ju kyrkan inifrån. Människors tilltro till Gud sätts på spel.”

Anders Arborelius

erna mot påven lett till att folk ställt sig på påvens sida.

– I land efter land har biskopar och andra ställt sig bakom påve **Franciskus** för att de vill hjälpa honom. Han måste ha förtroende inom kyrkan för att kunna genomföra en sådan här djupgående renings- och omvändelseprocess. Jag kan tänka mig att detta kan ta tid.

Arborelius hoppas att de krafter inom kyrkan som vill samverka för förnyelse, fördjupning och omvändelse får överhanden.

– Sedan får man ju säga att de som är emot påven egentligen vill samma sak: att det ska ta slut. Och det är ju en förutsättning för att man ska kunna enas kring samma mål.

Arborelius tror att den här krisen är den svåraste katolska kyrkan stått inför under detta århundrade.

– Naturligtvis sker övergrepp överallt i samhället, men det är värre när de sker i kyrkan. Som någon sa: det är illa om en scoutledare eller förskollä-

rare gör något sådant, men det är tusen gånger värre om det är en präst eller en nunna. Då påverkas ju kyrkan inifrån. Människors tilltro till Gud sätts på spel. Det leder till troskris. Jag har talar med flera människor för vilka det här har blivit en troskris. Hur kan detta ske i Guds hus? Hur kan människor bete sig på det sättet?

När det gäller bevakningen av övergreppsskandalerna tror Arborelius att medierna kan vara Guds röst.

– De tar fram saker, och det kan bli hjälp till rening. När det som skett kommer upp i ljuset har vi större möjlighet att motverka att det sker igen.

Norden knutits närmare påven

Kardinal Anders Arborelius besökte Helsingfors i fredags. Han föreläste på Riddarhuset på temat ”Jesus, påve Franciskus och det sekulära Norden”, och efteråt fick pressen – en handfull kyrkliga journalister – ställa frågor till en mycket lättillgänglig kardinal. De

flesta valde genast att slopa det officiella ”Ers eminens” och i stället dua honom.

Arborelius blev kardinal år 2017, och han är Nordens enda och första kardinal.

– Att jag blev vald till kardinal betyder mer jobb för mig och mer intresse för mitt arbete i Sverige. Men det betyder också att den katolska kyrkan i Norden knutits närmare Rom, till påvemakten, säger Arborelius.

– Vissa tycks tro att jag talar med påven i telefon hela tiden, men det gör jag inte.

Senast träffade han påve Franciskus tillsammans med de andra nordiska katolska biskoparna i juni.

– Han var väldigt enkel och naturlig. Han sa: där har ni vatten och där finns toaletterna. Och sedan uppmanade han oss att kritisera påven så mycket vi ville – men enbart där!

Påven var också mycket intresserad av förhållandena i de nordiska länderna.

– Påven vill flytta tyngdpunkten från Europa till utkanten. Flera italienska stift som traditionellt haft kardinal har inte fått det, utnämningarna har i stället gått till kyrkor mer i utkanten. De marginella lokalkyrkorna är viktiga för helheten. Kyrkan är också de små, fattiga, perifera kyrkorna.

Kardinal Anders Arborelius är nu 69 år. Det betyder att han – om han får verka så länge – har elva år på sig att välja ny påve, ifall ett påveval skulle bli aktuellt. Men han förnekar att valet av nästa påve skulle vara något han diskuterar med andra kardinaler.

– Vi vet inte om val av påve någonsin blir aktuellt för min del. De flesta av kardinalerna känner jag inte. Jag har träffat ett åttiotial i konsistoriet, men många ser ju så likadana ut, ler han.

Är följande påve svensk? undrar en journalist.

– Det tror jag inte. Kyrkans tyngdpunkt flyttas bort från Europa, och kyrkan växer mest i Afrika.

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Pastoralexamen har avlagts av församlingspastorn i Johannes församling **Johan Terho**.

Sökandena till kyrkoherdetjänsten i Nykarleby församling tf. kaplanen i Jakobstads svenska församling **TD Mia Anderssén-Löf** och kaplanen i Nykarleby församling **Ulf Sundstén** har förklarats behöriga för tjänsten.

Sökandena till kyrkoherdetjänsten i Esbo svenska församling kaplanen i Ekenäsnejdens svenska församling **Monica Cleve**, kaplanen i Esbo svenska församling **Kira Ertman**, kyrkoherden i Lovisa svenska församling **Karl af Hällström** och stiftsdekanen vid Domkapitlet i Borgå stift **Magnus Riska** har förklarats behöriga för tjänsten.

Kyrkoherden i Johannes församling **Johan Westerlund** har valts till prästassessor i domkapitlet för treårsperioden 1.10.2018–30.9.2021.

Teologie magistrarna **Jussi Meriluoto**, **Jimmy Österbacka**, **Eija Grahn**, **Ville Kavilo** och **Patrica Strömbäck** har godkänts för ordination till prästämbetet. Prästvigningen äger rum i Borgå domkyrka 7.10.2018 kl. 12.15.

I samband med prästvigningen 7.10.2018 förordnas teologie magister **Jussi Meriluoto** till tf.

kaplan i Inö kapellförsamling i Västabölans svenska församling för tiden 24.10.2018–30.9.2019, teologie magister **Jimmy Österbacka** förordnas till församlingspastor i Pedersöre församling från 8.10.2018 tills vidare, teologie magister **Eija Grahn** förordnas till församlingspastor i Åbo svenska församling på halvtid (50 %) för tiden 8.10.2018–31.5.2019, teologie magister **Ville Kavilo** förordnas till församlingspastor i Kronoby församling för tiden 8.10.2018–31.8.2019 och teologie magister **Patrica Strömbäck** förordnas till församlingspastor i Vasa svenska församling för tiden 8.10.2018–31.8.2019.

Vid diakonvigningen i Borgå domkyrka 9.9.2018 har **Ann-Christin Snellman**, **My Ström** och **Kaisa Söderholm** vigts till diakonämbetet.

Pastor **Peter Eriksson** har förordnats att fortsättningsvis sköta en församlingspastorstjänst i Åbo domkyrkoförsamling 1.9 – 31.12.2018.

Tf. kyrkoherden i Brändö-Kumlinge församling **Kent Danielsson** har förordnats att fortsättningsvis sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling på halvtid 1.1–31.12.2019 eller högst tills tjänsten blir ordinarie besatt.

Kaplanen i Vanda svenska församling **Kaj Andersson** har beviljats partiell tjänstledighet 40 % 1.10.2018–1.8.2019.

Kaplanen i Karis-Pojo svenska församling **Claus Terlinden** har beviljats tjänstledighet 1.10.2018–31.3.2019 och förordnats till omsorgspräst vid Kyrkans central för det svenska arbetet 1.10.2018–31.3.2019.

Församlingspastorn i Karis-Pojo svenska församling **Kristian Willis** har beviljats tjänstledighet från församlingspastorstjänsten 1.10.2018–1.4.2019 och förordnats att sköta kaplanstjänsten i samma församling 1.10.2018–31.3.2019.

Prosten **Margareta Puiras** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten i Karis-Pojo svenska församling på deltid (60 %) 1.10.2018–31.3.2019.

Församlingspastorn i Ekenäsnejdens svenska församling **Meri Yliportimo** har förordnats att fortsättningsvis sköta samma tjänst 1.10–11.12.2018.

Kyrkoherden i Matteus församling Stefan Forsén har beviljats tjänstledighet från kyrkoherdetjänsten 1.11.2018–31.12.2021.

Onsdags Event

Jakobstads ARBIS
Där drömmar blir sanna

Tomgång, framgång, rundgång
Onsdags Event, Robert Gustafsson
10.10 kl 18.30, Runebergssalen

Robert Gustafsson, vald till världens roligaste man uppträder hos oss. Kvällen med Robert Gustafsson är humoristisk, inspirerande, entusiastisk och till viss del utmanar den sin publik att fundera på sin egen tillvaro.

Biljetter och info på
arbis.jakobstat.fi
eller 06 786 3264

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale

Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

Bilsläpvcagn- och båttrailerförsäljning!

Priser fr. 950 €

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER

Cirkelvägen 15, 65100 Vasa • Tel. 318 2950, 0500-364 688
www.marander.fi • email: marander@maskin.netikka.fi

SERVICE AV LANTBRUKSMASKINER, RESERVDELAR, TILLBEHÖR, OLJOR MM

Auktoriserad Valtra, Fendt, John-Deere och Sampo Rosenlew -service

CLAUS TERLINDEN ser sitt nya jobb lite som en vandring: Han kan titta på kartan och planera, men knappast blir verkligheten just så som han tänkt sig.

Vandra tillsammans

OMSORGSPRÄST. Hans församling blir vidsträckt och gemenskapen måste ibland förmedlas utan ord. Till jobbet hör också att inspirera och utbilda andra. Målet är att funktionshinder inte ska vara ett hinder för församlingsgemenskap.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

Hittills har han oftast cyklat till jobbet – nu kommer hans arbetsfält att sträcka sig över hela Svenskfinland. **Claus Terlinden** är från hösten ny omsorgspräst vid Kyrkans central för det svenska arbetet. Omsorgsprästens uppgift är att stärka församlingsgemenskapen bland församlingsmedlemmar med kognitiva funktionshinder.

– Mycket är samma frågor jag alltid har sysslat med: Att möta människor i alla möjliga situationer och försöka lyssna på dem, att hitta roliga och trevliga sätt att översätta det kristna budskapet så att det når fram.

I över tjugo år har Claus Terlinden jobbat som präst i församlingen som idag heter Karis-Pojo svenska. Ett halvt liv har han nu bott i Finland. Det var inget han hade kunnat förutspå när han kom hit första gången.

Terlinden kommer ursprungligen från Tyskland och hade inlett sina teologistudier där. De teologiska frågorna intresserade honom och församllingslivet var bekant från söndagsskola

”Hur visar man hur man lever gemenskap när våra mest använda kommunikationsmedel kanske inte funkar?”
Claus Terlinden

och ungdomsarbete. Men att han skulle bli präst var från början ingen självklarhet.

– Kyrkan är en organisation med både goda och dåliga sidor. Kanske i synnerhet när man är yngre ser man mest de dåliga sidorna. Jag tänkte okej, jag testar om det här prästyrket passar mig. Fortfarande har jag inte kommit till att det inte skulle passa.

Ett stipendium förde honom till Åbo Akademi för att göra en utlandstermin före examen. Men han trivdes bra och noterade att man i Finland sökte präster, medan det i hans egen hemkyrka fanns alltför många teologer. Varför ska jag fara hem när jag behövs här? tänkte han. År 1995 vigdes han till präst och blev skickad till Karis församling.

– Där har jag varit sedan dess. Jag har inte bött någon annanstans lika länge. Jag känner mig som Karisbo.

Förverkliga gemenskap

Terlindens nya kontor finns vid Kyrkostyrelsen i Helsingfors. Det känns sorgligt att lämna jobbet i hemförsamlingen. Samtidigt var det lockande att ta sig an den nya utmaningen.

– Det här har alltid intresserat mig. Inte bara arbetet med funktionshindrade utan med alla möjliga människor som finns lite i utkanten av församlingen.

Han gick tidigt en kurs i specialpedagogik. När han började jobba i Karis introducerade församlingens diakon honom till den serviceenhet Kärkulla upprätthåller på orten.

– Hon tyckte det passade bra när

jag kunde spela gitarr och sjunga lite. Jag har hälsat på där alltsedan dess.

Omsorgsprästen får själv forma mycket av sitt arbete. Servicen för människor med kognitiva funktionshinder är ett fält som utvecklas. Redan innan jobbet börjat har Terlinden en del tankar och visioner.

– Delvis handlar det om att helt enkelt möta människor där de är, hälsa på vid boenden, föra samtal, hålla andakt – se vad som behövs. Ganska regelbundet hålls också skriftskola för människor med specialbehov.

Allt det här praktiska är en bit. Här är Kärkulla en viktig samarbetspartner. Till den andra biten hör att utbilda församlings- och omsorgspersonal i bemötande och etik, att vara en stödfunktion. Terlinden vill bekanta sig med det arbete som görs i församlingarna och utreda vilka behov som finns.

– Ensam har du ingen chans att möta alla människor. Jag tror en viktig uppgift blir att utbilda och inspirera folk i församlingarna att göra det här jobbet. Hur ska vi tänka oss som kyrka, som Kristi kropp, där alla ska vara med? Hur kan vi förverkliga det, vad behöver vi lära oss?

Vad tar du med dig från församlingsjobbet?

– Kanske det mest centrala är att man vandrar en bit tillsammans med andra människor på den gemensamma livsvägen, och försöker göra det i medvetenhet om att vi hör ihop i Gud. Som präst har man förmånen att få lite extra tid för det här – men

det är i och för sig något alla kristna människor gör.

Musiken når rakt fram

För omsorgsprästen är det även en utmaning att kunna möta och kommunicera med människor som har lite eller inget verbalt språk.

– Hur visar man hur man lever gemenskap när våra mest använda kommunikationsmedel kanske inte funkar? Här är musiken ett viktigt medel. Terlinden kallar sig en vän av ord, som älskar poesi och litteratur. Men han har också sysslat mycket med musik och spelar gitarr och piano. På besöken vid Kärkulla brukar han sjunga tillsammans med dem som bor där.

– Musiken är ett språk som når människor på ett annat vis än det talade språket. Musik berör. Ord måste gå genom lite andra filter, musiken når ofta rakt fram.

Samtidigt som Terlinden har visioner inför arbetet förutspår han att verkligheten blir fullständigt annorlunda än det han nu kan föreställa sig.

– Det är lite som när man vandrar någonstans där man inte varit förut. Man tittar på kartan och tänker ut precis vart man ska gå – och man vet att så här kommer det inte att gå. Men det gör ju oftast själva vandringen mer spännande, säger Terlinden som är scout sedan tio år tillbaka och leder vargungeverksamheten i scoutkåren Karis Gossarna.

Kanske är det intresset något som också kunde användas i hans nya arbete. Det får framtiden utvisa.

– Just nu läser jag ännu bara kartan.

Läsupplevelser som skakar om och befriar

BOKTIPS. Kyrkpressen bad några av höstens aktuella författare berätta om en läsupplevelse som berört dem. Dessutom frågade vi om det finns någon bok de inte skulle plocka fram på bussen.

1. Vilken är den senaste bok som gett dig en wow-upplevelse som nästan är andlig?
2. Nämn en bok som du gillar men inte skulle våga (täckas på finlands-svenska) läsa på en offentlig plats.

TEXT: **SOFIA TORVALDS OCH EMELIE WIKBLAD**

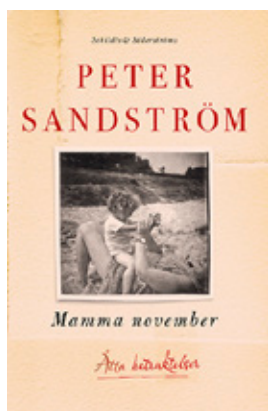

KARIN ERLANDSSON

är aktuell med böckerna *Hela himlen stor-mar – och andra texter* och *Fågeltämjaren*, del två i serien "Legenden om Ögonstenen".

1. Peter Sandströms *Mamma november*. Jag drömde till och med om hans mamma på natten, språket är så intensivt. Bara jag har tid att läsa ostört blir jag lätt överväldigad av litteratur.

2. Skam och läsning är något jag över huvud taget inte kopplar ihop. Huvudsaken är att man läser, inte vad.

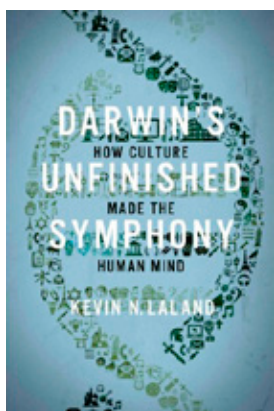

PATRIK HAGMAN

har i höst kommit ut med boken *Om tron. Att söka den djupa verkligheten*.

1. Den starkaste läsupplevelsen på sistone är Kevin Laland *Darwin's Unfinished Symphony*, som lärde mig massor om evolutionslära. Det andliga i upplevelsen handlar närmast om befrielsen från alla dumma idéer som marknadsförs som baserade på evolutionslära, men bygger på 40 år gammal kunskap. Otroligt läsvärd bok. Läser som bäst också typ allt av Rowan Williams – allt den mannen skrivit är fantastiskt.

2. Gillar och gillar... Jag glömde en gång mitt exemplar av Luthers *Om judarna och deras lögn* på mitt lokala falafel-ställe. Jag fick lite bråttom tillbaka när jag insåg mitt misstag.

TUA FORSSTRÖM

aktuell med *Anteckningar* som är hennes tolfte diktsamling.

1. *Floran i färg*, redigerad för Finland av Börje Olsson, 1952. Efter ett dräneringsarbete på gården började det komma upp växtarter som jag nästan glömt, och jag plockade ner mitt sextioåriga exemplar av *Floran i färg* från hyllan. Jag tittade på de fina precisa teckningarna så som jag gjorde när jag var liten och examinerade växter för herbariet, och det var underbart.

2. Trots rannsakan kommer jag inte på något. Jag skulle inte kunna vara generad över att läsa en bok jag tycker om, tror jag. Och jag läser bara böcker jag tycker om.

PETER SANDSTRÖM

är aktuell med *Mamma November. Åtta betraktelser*.

1. Lars Sunds senaste bok *Där musiken började* lyckas kombinera miljöer, livsöden och samhällliga epoker som det är lätt att känna igen och identifiera sig med. Samtidigt öppnar Sunds mer eller mindre allvetande berättargrepp en dimension som understryker det faktum att också ett till synes vardagligt liv influeras – eller till och med styrs – av krafter som vi bara kan ana men inte nödvändigtvis påverka.

2. Jag har inte ännu gillat någon bok som jag inte skulle täckas läsa helt öppet.

Tala död eller vara tyst

BOK

Innan du försvinner. Brev mellan son och far

Författare: Rafael & Jörn Donner
Förlag: Förlaget 2018

Innan du försvinner är en väldigt intressant bok. En son och en far skriver brev

till varandra. De vill berätta saker för varandra och de för en långsam, ibland haltande, dialog. I brev blir de frågor som inte besvaras lika viktiga som de besvarade. De andra nära familjemedlemmarna är frånvarande i bre-

ven, det är som om de här två existerade i ett vacuum.

Tonen är påträngande, ibland aggressiv. "Du nämner att du ofta är missnöjd. Över vad? Över den åldrande kroppen? Över ett samhälle som kanske inte längre är ditt, eller över det förflutna: det som nu bara är skuggor, minnen", skriver Rafael Donner.

Jörn Donner inleder följande brev med orden: "Jag vill verkligen inte fortsätta befatta mig med döden."

Man tycker det är synd men man förstår honom verkligen.

Här möts den politiskt korrekta, gråtande, själv-rannsakande, ångestfyllda unga mannen av idag och en gammal man med ett helt annat språk, helt andra angreppsvinklar. Det (Jörn) Donnerska språket – fränt och upproriskt och politiskt inkorrekt – kolliderar med den unga mannens mer analytiska. Jörn Donner känns ärlig men med-

an man läser muttrar man "det där borde du aldrig ha skrivit".

Det finns en aningslöshet i den här dialogen som gör den fascinerande. Det är som om bägge två var trötta och därför oförsiktiga. De skriver förbi varandra och läsaren får lust att träda in och förmedla. Det här blir tydligast när de skriver om död och åldrande.

28-åringen klagar över tilltagande ålder och värk och fortsätter med ett "Än-

då förtvinar jag inte i samma takt som du". Rafael Donner är rädd för döden men den flåsar Jörn Donner i nacken. De känner varandra väl men här kan de inte mötas.

Ofta känns det att den ena vill att den andra ska ge honom något som den personen inte har att ge. De famlar, liksom vi alla famlar när vi ska nå dem som står oss närmast. Visst blir det en bok av det.

■ SOFIA TORVALDS

EVA FRANTZ
gör barnboksdebut med rysaren *Hallonbacken* och har kommit ut med sin tredje deckare *Den åttonde tärnan*.

1. Det är ett tag sedan, men jag blev faktiskt golvad när jag för första gången läste **Caitlin Morans** *How to be a woman*. Det kändes så befriande att kunna klämma ihop träffsäkra poänger, humor, smärta och feminism i ett och samma paket. Jag måste erkänna att det var först då jag blev riktigt bekväm med att kalla mig feminist. Även om jag inte håller med om precis allt som Moran skriver bevisade hon för mig att det går alldeles utmärkt att skapa sig en skräddarsydd feminism. Den insikten försöker jag alltid mellanlanda i när jag hamnar i diskussioner som får det att verka som att det finns något sådant som ”rätt sorts” och ”fel sorts feminism”. Min feminism är rätt för mig. Punkt.

2. Haha, det kändes lite knepigt att läsa **Caroline Hainers** *Män visar k*ken för mig* på metron. Inte bara titeln väcker uppmärksamhet, boken är också nästan neonrosa och drar blickarna till sig. Men det är en mycket viktig och intressant bok som jag rekommenderar varmt. Jag tycker att alla som har barn som vistas på sociala medier ska läsa den å det snaraste.

Att se rädslan i ansiktet

BOOK
Bombträdgården

Författare: Mia Franck
Förlag: Förlaget 2018

När Lissu stiger på tåget och båten som ska föra henne över till Sverige, undan kriget, lämnar hon efter sig minnen hon blundar för och en ensam mamma, hon som egentligen skulle ha blivit konsertpianist. Med sig på resan skulle Lissu ha haft sin älskade ”brorkusin” Lennis, men efter det onämnbare som hände kan han inte längre resa någons stans.

Fem år senare är det dags att återvända, till ett främmande liv, en ny liten bror och till det som hände den där kvällen när bomberna föll.

Men det här är inte bara en berättelse om krigsbarnets upplevelser. Lissu och kusinen Lennis har båda en ovanlig förmåga att se bortom de ansikten människor visar upp – bokstavligen. De ”rätta ansiktena”, som på finländarna i krigets skugga liknar dödsmasker, är en tydlig symbol för människornas rädslor och trauman. Mycket av berättelsen bygger också på att det är människors rädslor som ligger till grund för deras ondska, farlighet.

I Sverige vid Prästgården i Rydlanda blir Lissu Liselott och får en syster. Men inte heller här är allt som det ser ut på ytan. Prästen, farbror Simon, håller hårt på regler och skriver i sin bruna bok upp allt om människor i sin omgivning. Tant Ruth är krokig och nedbruten av reumatism, men under ytan finns skärpa. Med tiden förstår vi att Liselott är

en räddning för prästfamiljen liksom mycket som de varit hennes räddning undan kriget.

De svenska ansiktena är inte döda som de finska, men in-

te mindre farliga för det. När ett till krigsbarn kommer till familjen, finska Outi, är flickornas lekar i skogen inte längre så oskyldiga. Med åren hinner galenskap och ondska ikapp dem också till det trygga Sverige.

Inslagen från fantasygenren känns fräscha, de bjuder på något annorlunda i en miljö och berättelse som har skrivits tidigare. Småningom blir greppet ändå något repetitivt. Jag skulle gärna se att det utvecklades på något sätt och kanske gavs mer bakgrund. Läsaren får se vad som finns under personernas yta, men inte mycket djupare än så. På samma sätt är det ibland svårt att förstå en del av människorna: Varför gör de som de gör, vad binder dem samman – vad får Liselott att dras med i fostersystemens grymma lekar?

Samtidigt är betraktaren ett barn, som med tiden lär sig att förstå och handskas med det hon ser, också hos sig själv. Förutom de rätta ansiktena finns flera andra symboler och bilder som författaren använder flitigt: kråkan som pickar i bröstet, sångens röda gullband.

Det här är en bok som vidrör flera svåra och viktiga teman, den utforskar galenskap och vad rädslan kan göra med en människa. Den handlar om att våga möta andras ansikten, men också sitt eget.

EMELIE WIKBLAD

LARS SUND

fortsätter sin Jakobstadstrilogi med *Där musiken började*.

1. Den senaste bok som riktigt skakade om mig var **Mattias Gardells** *Raskrigaren* (Leopard förlag) från 2015, som jag läste först nu. ”Raskrigaren” är berättelsen om seriemördaren Peter Mangs – med österbottniska rötter för övrigt – som avtjänar ett livstidsstraff för två mord och åtta mordförsök riktade mot invandrare i Malmö. Genom djupintervjuer med Mangs, hans far i USA, flera av offren och deras anhöriga samt poliser och andra inblandade tecknar Gardell bilden av en gärningsman som ingalunda var störd, utan handlade utifrån tydliga rasistiska och högerextrema motiv. Peter Mangs är en terrorist, som Anders Behring Breivik (som också hänvisade till Mangs under sin egen rättegång). Men det svenska rättsväsendet och de svenska medierna har inte insett det.

Mattias Gardell är professor i religionsvetenskap vid Uppsala Universitet men hans bok är ingen torr avhandling – tvärtom är ”Raskrigaren” rappt skriven och spännande som en kriminalroman, vilket naturligtvis inte gör saken sämre.

2. Det kan jag inte. Alla böcker jag gillar täcks jag nog också läsa på offentligt plats.

SARA EHNHOLM HIELM
debuterar med essäsamlingen *Och hjärtat, det var mitt*.

1. **Tua Forsströms** *Anteckningar*. Och tv-serien *Herrens väg* av **Adam Price** som jag ser först nu efter resten av världen.

2. Kopplar hela guilty pleasure begreppet snarare till musik och film, gillar och läser sällan böcker jag inte täcks visa upp. Men kanske *Penthesilea* som jag gillade av historiska och sociologiska orsaker.

MIA FRANCKs mor var ett av 70 000 krigsbarn som skickades från Finland till Sverige. FOTO: NIKLAS SANDSTRÖM

ELLIPS

Bara en dagstidning publicerade namnen dagen efter

På måndag senaste vecka var sista dagen att lämna in kandidatlistorna till församlingsvalet till pastorskanslierna. Vem som ställt upp i valet borde intressera tre miljoner röstberättigade och 72 procent av finländarna.
Den som på tisdagsmor-

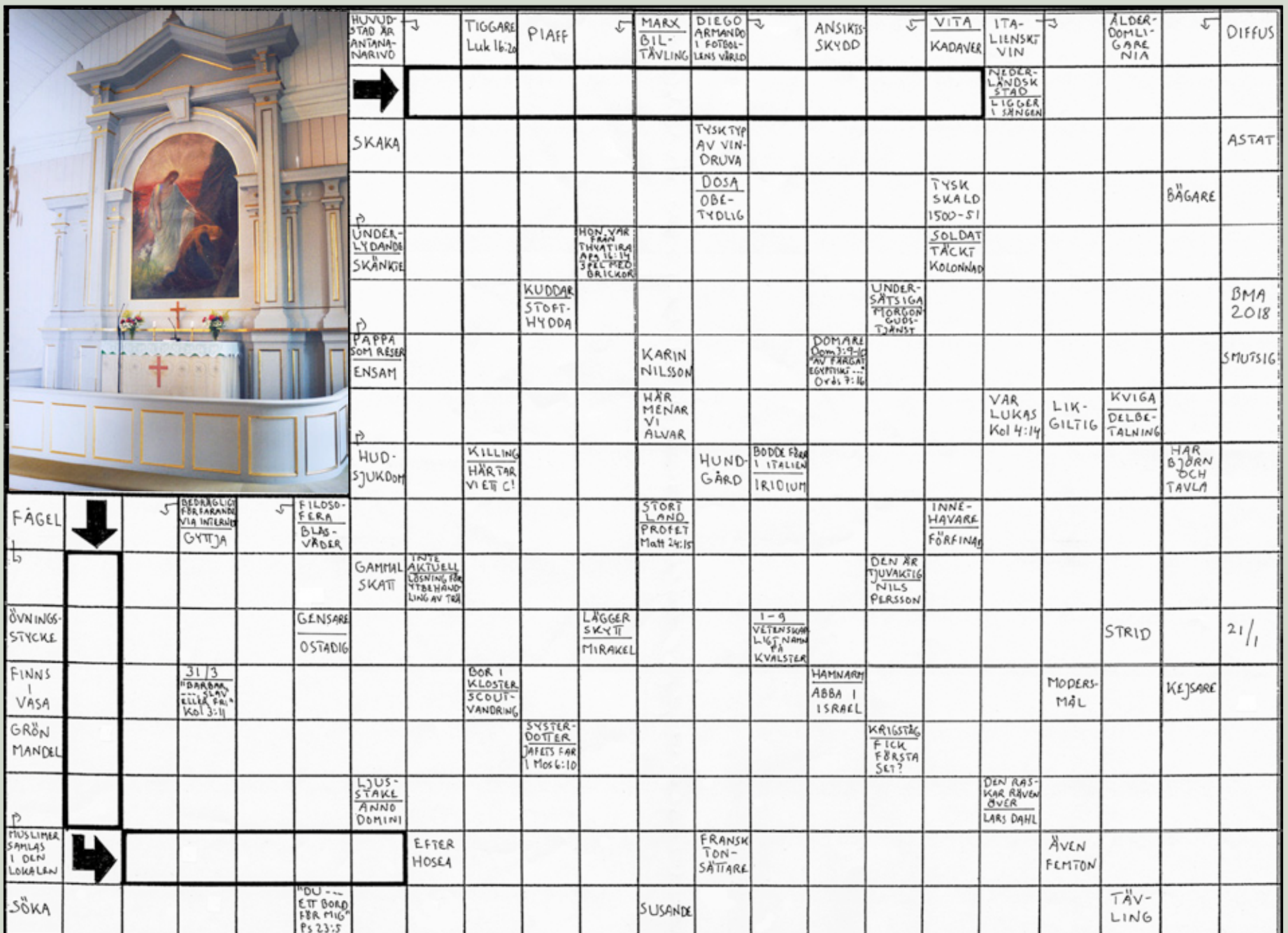
gonen sökte efter namnen på kandidaterna i sin lokal-tidning blev i de flesta fall besvikna.
Men inte Syd-Österbottens läsare. Bland dagstidningarna har Sydin vanligtvis den bästa bevakningen av lokalförsamlingarna, så även denna gång. På tisdag-

gen presenterades alla tillgängliga namn på kandidaterna inom respektive område, både de svenska och finska.
Godkänt får även Sydins systertidningar Vasabladet och Österbottens Tidning som skrev stort om nomineringen på onsdag,

även om de inte presenterade namnen. På tisdagen publicerade även Åbo Underrättelser en kort notis på webben, men utan namn. Tidningen Åland publicerade i slutet av veckan en artikel om nomineringen på Åland.
Men Konstsamfundets

tidningar Hufvudstadsbladet, Östnyland och Västra Nyland har inte ägnat kandidaterna en enda rad på webben ännu. Inte heller Nya Åland. Husis hade en kort notis i papperstidningen på torsdag som byggde på uppgifter Kyrklig tidningstjänst sänt ut.

Ska bevakningen av församlingvalet sättas i förhållande till hur många som röstat, knappa 16 procent för fyra år sedan, kan vi liksom gärna lägga ner de finlandssvenska dagstidningarna. Vi är ju ändå bara dryga fem procent.
JOHAN SANDBERG

Konstruerat av **BRITT-MARI ANDTFOLK**

**VINN
BÖCKER!**

PARTIAL ANSWERS:

.....

.....

.....

.....

GRAND- LAND	S	LAND Apr 29-1	I	FLITIG	NABO	O	HALLA TAL ITU	STAD Feb 2:33	A	KAN BRAND VARA	E	JÄGARF 1785-2523	PELARE 3 RÄCKE	B	FIRA							
→	V	I	D	→	G	R	A	N	N	A	S	B	1. ADELN NAHN BANGART	A	F							
VE	T	O			R	E	V	A	L		A	E	G	L	E							
FÖRBU 1/10	R	A	G	N	A	R	PLANET	S	A	T	U	R	N	U	S							
P	I	L	VAK	O	N	A	SE STRIK TRÖLL- FLUTEN	A	G	A	ATTBORD FALLA DAGG	G	E	S	T							
SKRATA LIVET MUSIK INDEX	G	I	R	N	O	R	D		SÄLL- SKAPA HÄLSO- KUR		D	E	J	T	A							
L	E	E	N	D	E	P	E	K	A	T	S	E										
LYSA UPP Ditt FASAD?	HÄR LIT OGA TING	N	A	L	B	E	T	O	N	G	↓	RADIUM	R	A								
REDCOR MAYAL 1711-15-20	S	TJOCK	D	I	G	E	R	KUJON	F	E	G	I	S	HEK- NING- ORD	I							
KRAFI- LBS	↓	S	ÅR OSLO SIFFRA	ÅR AKTIV FÖKJÄRNI MONTAGE I NIGERIA	N	I	A	R	G	Å	V	A	BÄRRELL ORDNA	F	I	A						
↓	A	S	T	E	N	I	S	K	SOM BOKEN	V	MISEL ASTERIX VÄN	S	I	LINA SJKHU	R	E	P					
FULL- STÄNDIG	T	O	T	A	L	A	DE JANIEHO	R	I	O	VASS UGGLA	S	K	A	R	P	BEKLAGA STOR I ORDEN?					
P	A	R	T	I	S	K	CAPEN- BLAT	U	B	U	L	N	TAND- RSTA	K	A	R	I	E	S			
ORÄTTVIS RYSK BOSS	T	S	A	R	DUD	O	ODERLIG OKO PÅ LATIN	O	T	R	E	V	L	I	G	NAUTI- LUS	U	B	Å	T	FÖR- ÅLSKAD	STING
M	Y	T	A	P	O	S	T	E	L	E	O	N	E	R	B	GEMJUD GUN INDBERG	E	K	O			
UPP- DICTAD Mistake	→	A	V	→	A	R	T	E	M	I	S	H OGRUPP	I	R	A	SKADE- VÄXT	O	G	R	A	S	
BMA 2018	VISARA	D	A	R	R	A	OCHSÅ ETT NEJ	N	I	X	NESA	S	K	A	M	DIADIM	T	I	A	R	A	

UR EVANGELIET

”Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske faders ansikte.”
Läs mera i Matt. 18:1–6 (7–9) 10.

OM HELGEN

Sändebud
Ända sedan 400-talet har den 29 september varit tillägnad ärkeängeln Mikael. Senare har Mikaelidagen blivit alla änglars dag, en dag då man begrundar Guds änglars eller sändebuds betydelse och uppdrag. Som Guds budbärare ger änglarna beskydd och ledning samt påminner om livet enligt Guds vilja.

RUNT KNUTEN

”Efter gudstjänsten servering och änglapyssell i församlingshemmet.”

Mikaelidagens familjemässa i Pargas kyrka sö kl.10.

Vinterresa till Almuñécar, södra Spanien 12–19.1.2019

Vi njuter av sol, värme, sköna promenader, intressanta utfärder, god mat, trevligt sällskap och äkta andalusisk stämning. Börja det nya året på bästa möjliga sätt! Pris: 690 €, i priset ingår flyg, logi i 4-stjärnigt hotell i dubbelrum, riklig frukost och middagsbuffé. Mera info och anmälningar: verksamhetsledare Kalle Sällström, kontakt@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475. Teknisk arrangör: Göran Sundqvist Travelpartner

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET r.f.

INSIDAN

för tiden 28.9–4.10

Ansvarig redaktör kyrkliga annonser: Erika Rönngård, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN MATS LINDGÅRD

FOTO: BEATRICE REINHOLM–SAARINEN

Vem är störst?

DEM SPRINGER snabbast? Vem vet mest? Vem lagar den godaste maten? Vem har den vackraste kroppen? Vem har flest gillare på Facebook? Vem har flest följare på Twitter? Människans intresse för prestationer och tävlan tycks vara enormt. Det är många som kämpar hårt för att bli störst, bäst och vackrast. Och ännu fler är de som intensivt följer med olika slags tävlingar. Så är det nu. Och likadant var det också förr.
I en av texterna för den här veckan möter vi Jesu lärjungar upptagna med en liknande frågeställning. De undrar vem som ska anses vara bäst i det andliga sammanhanget. De ber Jesus ta ställning till frågan Vem är störst i himmelriket?
Lärjungarna kunde säkert ha accepterat ett flertal olika svar på frågan. Men det svar Jesus ger hörde säkert inte till de alternativ

som de räknat med. Han kallade till sig ett barn och ställde det framför dem och sade: ”Sannerligen, om ni inte omvänder er och blir som barnen, kommer ni aldrig in i himmelriket. De som gör sig själva små som det här barnet är störst i himmelriket.”
Barnet, som inte har några egna meriter att komma med, framställs som störst i det andliga sammanhanget. Barnet, som för hela sin existens är beroende av andras omsorg, lyfts fram som föredöme.
Ett starkt talande bildspråk som beskriver hurudan vår relation till Gud får vara. Han tar emot oss utan någon som helst meritering från vår sida. Vi får leva våra liv omslutna av hans omsorg.
I relationen till Gud får vi – och ska vi – lämna prestationsagendan åt sidan.

MATS LINDGÅRD

Mats Lindgård är kyrkoherde i Borgå svenska domkyrkoförsamling och domprost i Borgå stift.

I dag tänker han på de barn som far illa och som inte får den omsorg som de behöver och har rätt till.

Hans tips: I söndagens högmässa vill Gud möta oss genom Bibelns texter och i nattvardens sakrament. Och där får vi inför Gud uttrycka våra bekymmer och glädjeämnen, tillsammans med andra.

#bönetwitter

Herre, hjälp mig att förtröstansfullt lita på att du har omsorg om mig.
Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Mats Lindgård.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jos. 5:13–15

ANDRA LÄSNINGEN
Apg. 12:5–11

EVANGELIUM
Matt. 18:1–6 (7–9) 10

Mikaelidagen. Temat är ”Änglarnas dag”.

PSALMFÖRSLAG

805, 810, 909, 222 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Mickelsmäss är en gammal folklig benämning på Mikaelidagen. Mickelsmäss var en av årets viktigaste högtider i det gamla bondesamhället: vid mickelsmäss började vinterhalvåret och då skulle skörden vara bärgad och djuren hemma från fäboden.
Mickelsmäss var (och är) även en populär dag för marknader. Förr hängde det här ihop med att tjänstefolket fick ut sin lön och en veckas ledighet när skörden var avslutad – alltså vid mickelsmäss. Därför fanns det lite extra pengar i omlopp just den här helgen.

Källor: Nordiska museet, högtider.wordpress.com.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 30.9 kl.10: Mikaelidagens familjemässa i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen. Barnkören Da Capo medverkar. Efter gudstjänsten servering och änglapyssell i församlingshemmet.
On 3.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 30.9 kl. 11: Mikaelidagens familjegudstjänst i Nagu kyrka, Granström, Sarelin. Efter gudstjänsten missionslunch i församlingshemmet.
Korpo kapellförsamling:
Sö 30.9 kl. 15: Mikaelidagens familjegudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund. Efter gudstjänsten pysselkväll i församlingshemmet.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 30.9 kl. 11: Familjegudstjänst i Houtskär kyrka, Williams, Granlund. Utdelning av Barnens bibel till alla 4–6 åringar.
Iniö kapellförsamling:
Sö 30.9 kl. 13: Familjemässa i Iniö kyrka, Backström, Nurmi, Grandell. T.f. kaplan Eeva Vuola avtackas. Efter gudstjänsten kyrkkaffe i församlingshemmet. Utdelning av Barnens bibel till alla barn.

ÅBO
Iö 29.9 kl 18: Musikmässan GLORIA, Henrikskyrkan. Musik: Tore W Aas, text: Hans-Olav Mørk. Konsert med kör, solister och sexmannaband, Mikaela Malmsten-Ahlsved (dir), Niklas Lindvik (kapellmästare). Fritt inträde
Sö 30.9 kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Mullo (pred), Wikstedt (lit), Danielsson. Åbo Svenska Kyrkokör (dir. Marjo Danielsson) medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe må 1.10:
– kl 14: Missionskretsen, Aurelia
– kl 18: Unga vuxna, Aurelia
ti 2.10 kl 18: Tyst meditation, Aurelia
ons 3.10:
– kl 10–12: Familjecafé. Papinholma förs.hem
– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia. Malena Björkgren ”Vad gör en flyktingkoordinator i ÅSF”
– kl 13.30–15.30: Barnhålan, Aurelia
– kl 15.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia
– kl 18: Bönegruppen, Aurelia
to 4.10 kl 9.30–12: Familjecafé, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
Mikaelidagen 30.9
Högmässa kl. 12:
Ingemars avskedspredika och t.f. diakoniarbetare Johanna Evenson avtackas. Kontraktsprost Mårten Anderson medverkar. Karin och Marie Johansson medverkar med sång och musik. Konfirmandinskrivning efter högmässan. Servering i Catharinagården.

JOMALA
Sö 30.09 kl.11.00: Högmässa
To 04.10 kl.12.00: Herrlunch i Olofsgården P Blumenthal

MARIEHAMN
LÖ 29.09 kl. 18.00: Konsert i S:t Görans kyrka, kammarkören Chorus Sine Nomine från Helsingfors.
Sö 30.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. Himnaliv medverkar.
Sö 30.09 kl. 11.00: Mässa i Taizé-anda i S:t Mårtens kyrka.
TO 04.10 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.
TO 04.10 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet, pris: 5€/pensionärer, 7€/övriga.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 018-19500.

SUND-VÅRDÖ
Söndag 30.9 kl. 11.00: Radio-gudstjänst i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Kaj-Gustav Sandholm, Kati Juntunen. Solist: Sara Alm. Efter gudstjänsten kyrkkaffe i församlingshemmet och inskrivning av nya konfirmander.
Onsdag 3.10 kl. 18.00: Prosteriafton i Lemland. Kvällen inleds med mässa i Lemlands kyrka och fortsätter kl. 19.00 med samvaro och samtal i Birgittagården med stiftsnotarie em Clas Abrahams-son. Kaffeservering.
<http://sund-vardotsforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Fr 28.9 kl 18.00: karasamling. Obs tiden! Kvällens gäst Leif Österros.
Lö 29.9 kl 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet. Tag med strumpstickor eller virknål!
Sö. 30.9. kl.11.00: Familjegudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Granholm, kyrkokören. Söndagsskolebarn med föräldrar välkomnas särskilt till gudstjänsten. Efteråt inskrivning till skriftskolan 2018–2019 med info till föräldrarna, välkomna!
Må 1.10 kl 13.00: Symöte hos Gunhild Westberg. Symötena fortsätter varannan måndag 17.10, 31.10, 14.11 osv. i Korsbäcksskola kl 13.00.
On 3.10 kl 13.00: Vänstugan i församlingshemmet.
To 4.10. kl. 13.00: samtalsgruppen Solglimten i församlingshemmet.
Ti 9.10 kl 13.00: börjar en sorgegrupp i församlingens barn och ungdomsrum. Janne Heikkilä, Birgitta Norrvik. Anmälningar och förfrågningar på tel. 0444101825 eller email: birgitta.norrvik@evl.fi.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenska församling
Sö 30.9 kl 10: Högmässa i Sideby kyrka, Norrback, R Bergqvist
Sö 30.9 kl 18: Lovsångsmässa i Lfjårds kyrksal, Norrback, lovsångsgruppen
Ti 2.10 kl 12.30: Missionsstugan i Kstad, Siv, Erica
Ti 2.10 kl 19: Bibelsamtalgrupp hemma hos Stig i Eivor Kronlöf. Nya välkomna med!

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 28.9 Ylva Perera, Helsingfors (re-
pris från 11.5.2015) **Sö** 30.9 9.03 Ett
ord om helgen **Må** 1.10 Kjell Frisk,
Mariehamn **Ti** 2.10 Kjell Frisk, Ma-
riehamn **Ons** 3.10 Kjell Frisk, Marie-
hamn **To** 4.10 Anna Maria Böcker-
man, Helsingfors.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 28.9 Johanna Evenson, Hammar-
land **Sö** 30.9 Änglarnas dag. Textlä-
sare: Anna Edgren och Mona Syrjalä.
Må 1.10 Sissel Lund-Stenbäck, Es-
bo (repris från 24.11.2017) **Ti** 2.10 Kurt
Hellstrand, Jakobstad **Ons** 3.10 Jan-
ne Kütimaa, Tallinn **To** 4.10 Inger Ny-
lund, Ekenäs.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 30.9. Gudstjänst med Sund-
Vårdö församling. Predikant och li-
turg: Outi Laukkanen. Organist och
kantor: Kaj-Gustav Sandholm. Sång:
Sara Alm. Förebudjare: Kati Juntunen.
Textläsare: Maud Johans.

VEGA

TV HIMLALIV

Dirigent med speciella skor

Sedan 10-årsåldern har **Simon
Djupsjöbacka** drabbats av en lång
rad sjukdomar.

– Livet går bara till en del att
kontrollera. Man kan ha planer
men man kan inte veta hur mor-
gondagen ser ut.
Himlaliv på Arenan och i Yle Fem
må 1.10 kl. 18.30, repris ti 2.10
kl.10.00.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 30.9 kl. 10: Gudstjänst i Kullo
bykyrka, Eisentraut-Söderström, Tol-
lander
Kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan,
Stråhlman, Ståhlberg, Helenelund,
Clas Abrahamssons gudstjänstgrupp,
Mikaelidagen
KL. 13.30: Missionslunch i försam-
lingshemmets Sal. Meny: Lax, potatis-
mos, rödbetor i ugn, grönsallad, kaffe,
bärpaj. Pris: 12 € vuxen, 8-12 år 8 €,
5-7 år 5 €.
Må 31.9 KL 8.3: Stolfysio, gröt & prat,
Sampoväg, 1, Värberga, pris 0,50 €
KL. 18: Domkyrkans Orgeln 40 år,
orgelkonsert av Markku Ketolas elever:
Kaisa-Leena Hannikainen, Liisa Mal-
kamäki, Kari Vuola
Må 1.10 kl. 13: Sjömansmissionskret-
sen i Café Ankaret
Ti 2.10 kl. 12: Andakt med lunch
Kl. 13.30: Männens samtal i Musik-
rummet
On3.10 kl. 13: Mässa i taizéstil i ka-
pellet på Lundagatan 5, Eisentraut-
Söderström, Tollander
To 4.10 kl. 13: Missionskretsen i för-
samlingshemmets Musikrum
Kl. 18: Jakten på Bibeln i Café Ankaret
4-5.10 Kl. 10-18: Möt oss på torget!
Kyrkan i Borgå finns på höstmarkna-
den. Kom och prata en stund!
På kommande:
Sö 7.10 KL. 18-20: Samtal om sorg,
Café Ankaret, prost/stiftssekreterare
Virva Nyback och teolog/författare
Patrik Hagman samtalar om sorg och
vägen vidare

LAPPTRÄSK

lö 29.9 kl. 14: Lokala förmågor goes
mission, Liljendalgården, Liljendal.
Inträde 10 euro (under 12 år 5 euro,
under skolåldern gratis), kaffe med
dopp ingår. Lotteri.
Sö 30.9 kl. 14: Mikaelidagen, famil-
jemässa i kyrkan (OBS! Klockslaget),
SL, CWR. Missionssoppa och -lotteri
i församlingshemmet. Barnklängen
uppträder i kyrkan och i församlings-
hemmet.
må 1.10 kl. 18: Ungdomssamling för
dig som går i åk 7-9, Mariagården. Nea
Westerholm, Sami Stenbäck
ti 2.10 kl. 9.30-11.30: Vuxen-
barnklubb, Krubban, i Annagården,
Andersby, EL
on 3.10 kl. 14.15-15: Barnklängen övar
i församlingshemmet, CWR
to 4.10 kl. 14: Missionskretsen i för-
samlingshemmet, Carita Illman, CWR
to 4.10 kl. 18-20: Kyrkokören övar i
Mariagården, Liljendal, CWR

LILJENDAL

lö 29.9 kl. 14: Lokala förmågor goes
mission, Liljendalgården. Inträde 10
euro (under 12 år 5 euro, under skol-
åldern gratis), kaffe med dopp ingår.
Lotteri.
sö 30.9 kl. 12: Mikaelidagen, Höu-
tandag, andakt i Warkulla, Andersby,
SL, CWR
må 1.10 kl. 18: Ungdomssamling för dig
som går i åk 7-9, Mariagården. Nea,
Sami Stenbäck
ti 2.10 kl. 9.30-11.30: Vuxen-barn-
klubb, Krubban, i Annagården, EL
on 3.10 kl. 18: Tjejharmon i Prästgår-
den, tema: Tacksamhet, Nea
to 4.10 kl. 9.30-11.30: Vuxen-barn-
klubb, Krubban, i Mariagården, EL
to 4.10 kl. 14: Andakt i Rosenkulla, SS
Sö 7.10 kl 10: Högmässa, khden,
Johan Sten.

niorboende, Erikson, Pandey
Lö 29.9 kl 19: Människa kom
fram mässa i kyrkan, pred. Per
Stenberg, lit. Hans Häggblom,
komp. Mickus, efteråt kaffe i Pe-
largången
Sö 30.9 kl 11: Familjegudstjänst
i kyrkan (Obs tiden!), sång av
söndagsskol- och dagklubbssbarn,
Häggblom, Snellman, Pandey,
barnledarna, nya barnledare
välkomnas, Barnens bibel delas
som gåva ut till församlingens
5-åringar, efteråt saft och kaffe i
Pelargången
Må 1.10 kl 13: Symöte i Källby bö-
nehus, Häggblom
Må 1.10 kl 13: Symöte i Forsby
bykyrka
Må 1.10 kl 19.30: Bibel och bön i
Forsby bykyrka
Ti 2.10 kl 13.30: Symöte i Hedbo
seniorboende
Lö 6.10 kl 9.30: Kvinnofrukost
i Kyrkhemmet i Bennäs, Ann-
Katrin Store om Hoppets vägkarta
för kvinnor i Senegal, medar-
rangör: FMS, anmäl senast 2.10 till
församlingskansli tfn/sms 040-
3100440
17-19.10 kl 10-15: Höstlovsdax i
Kyrkhemmet i Bennäs, aktiv fritid
för barn i åk 1-4, lunch ingår 5 €/
dag, anmäl före 10.10 till Snellman
tfn 040-3100448

PURMO

Fr 28.9 kl. 18.30: Ungdomarnas
utflykt till möte med Sebastian
Stakset i Runebergssalen. Ge-
mensam avfärd från Lyjo kl. 18.30.
Lö 29.9 kl. 19: SLEF Norras höst-
fest i kyrkhemmet. Tuomas Ant-
tila, Guy Kronqvist, Johansson,
sång av församlingskören från
Esse. Paus med servering.
Sö 30.9 kl. 10: Högmässa i kyr-
kan, Tomas Klemets, Johansson.
Efteråt lunch i kyrkhemmet.
– **Kl. 13:** SLEF Norras höstfest i
kyrkhemmet. Tuomas Anttila,
sång av Pensala strängband.
Ti 2.10 kl. 17: Drängstugans talko.
To 4.10 kl. 14: Andakt i Purmo-
hemmet, Kanckos, Johansson.
Sö 7.10 kl. 10: Gudstjänst för stora
och små i Kyrkhemmet.
– **Kl. 12:** Gudstjänst i Ävist by-
kyrka.
– **Kl. 14:** Gemenskapsdag för
pensionärer i Kyrkhemmet.
**Församlingsvalet ordnas som
sämjoval i Purmo församling.**

TERJÄRV

LÖ 29.9 kl 15: Höstvandring Kort-
järvi naturstig. Andakt vid Medda-
snabba kl 15. Korvgrillning.
SÖ 30.9 kl 11: Familjegudstjänst,
khden, Johan Sten, Barnkören.
Inskrivning till skriftskolan efter
gudstjänsten.
SÖ 7.10 kl 10: Högmässa, khden,
Johan Sten.

SÖ 30.9 kl. 13.30: Gudstjänstdag i
FC, Åstrand. För dej som vill arbe-
ta med gudstjänsten. Sopplunch.
SÖ 30.9 kl. 15.00: Sammankomst
i Skutnäs bönehus, Olavi Fors-
backa. Kaffeservering.
SÖ 30.9 kl. 17.00: Fokus FEST i
FC, Jimmy Österbacka. Ungdoms-
band. Knytkalas.
MÅ 1.10 kl. 17.00: Tehuset, en
multikulturell mötesplats för
kvinnor och barn, i FC ungd.utr.
Tehusets verksamhet fyller 3 år.
TI 2.10 kl. 11.00: Jakobstads kyrka
öppen för bön och samtal.
TO 4.10 kl. 18.00: Förbön och
samtal i FC, Kennet Marus, Ralf
Salo.
TO 4.10 kl. 18.00: SLEF:s mis-
sionsafton i FC, Jimmy Öster-
backa, Michael Åbonde.

KRONOBY

**Familjegudstjänst med skriftskol-
start:** Sö 30.9 kl 11.00 i kyrkan.
Kavilo, Wallis, Elfolk-Lasen.
Kyrkkaffe och inskrivning till
skriftskolan. Sö 30.9 kl 12.00 i fh.
Seniorcafé: Må 1.10 kl 09.00 i lilla
salen, gäst Bjarne Kallis.
Karagruppen: Ti 2.10 kl 18.00 i fh.

LARSMO

**Sö 30.9 kl. 11 Högmässa i för-
samlingshemmet (obs. tid och
plats):** Sjöblom, Forsman, sång
Rebecka Byggmästar. Kyrkvård:
Bosund gårdsnummer. Prosteriets
gemenskapsdag för personer
med utvecklingsstörning.
**Må 1.10 kl. 19 Sommarskriftsko-
lans start:** i församlingshemmet
för konfirmander och föräldrar.

NEDERVETIL

FR 28.9 kl. 13.00: Andakt med
nattvard i pensionärshemmet,
Store, Smedjebacka.
SÖ 30.9 kl. 10.00: Familjeguds-
tjänst, Store, R Ståhl, sång av
barn. Skriftskolan startar.
SÖ 30.9 kl. 18.00: Gemenskaps-
kväll i fh, Johan Candelin och Kyr-
kokören med Sonja Smedjebacka.
TO 4.10 kl. 14.15: Andakt i Terjärv
Vårdcenter, Store.
FR 5.10 kl. 19.00: Höstmöten
startar med temat ”möten och
gemenskap”, Ingmar Weckström
och Kyrkokören. Kvällen börjar
med servering kl. 18.30.

NYKARLEBY

CENTRUM
Lö kl 14: Höstvandring. Start från
fh. Frivillig avgift, FMS.
Sö 30.9 kl 10 Familjegudstjänst:
kyrkan, Edman, Sandvik, Ring-
wall. Sång av barn. Efter guds-
tjänsten kyrkoherdeval i kyrkan
fram till kl 20.
– **kl 11-13 Kyrklunch:** fh (KU)
Må 1.10. kl 18 Kenyamission: fh,
Mona-Lisa o Bo-Greger Nygård
MUNSALA
Lö 29.9 kl 18 Orgelkonsert: kyr-
kan, Dan Lönnqvist
Sö 30.9 Familjegudstjänst: kyr-
kan, Sundstén, Näs, sång av barn.
– **kl 18 Bön- och lovsångskväll:**
fh.
JEPPÖ
Sö 30.9 kl 10 Söndagsskola: fh,
terminsstart
– **kl 18 Kvällsmässa:** fh, Östman,
Per-Ole Hjulfors, Näs
To 4.10 kl 13 Missionssymöte: bö-
nehuset, därefter varje torsdag

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi
To 27.9 kl 17.30: Andakt i Peders-
heim, Källby fridsförening
Fr 28.9 kl 14: Andakt i Hedbo se-

Servering. Gåvor till höstmarkna-
den mottages med tacksamhet!

MALAX

SÖ 30.9 kl. 11: Mikaelidagen. Fa-
miljemässa i kyrkan. Dagklubben.
Symöten. Kyrkkaffe.
TI 2.10 kl. 13: Missionssyfören-
ingen startar i KH.
TI 2.10 kl. 18: Ekumenisk bön i
Betel, Malaxvägen 85, Malax.
ON 3.10 kl. 12: Tro i vardagen, för
pensionärer i KH. Sång, diskus-
sion och kaffe.
TO 4.10 kl. 13: Missionssyfören-
ingen startar i FH.

PETALAX

**Familjegudstjänst på Mikaeli-
dagen:** sö 30.9 kl. 11. Björklund,
Brunell.
Syföreningen: on 3.10 kl. 13.30 i
församlingshemmet.

REPLIT

Sö 30.9 kl. 10: Familjegudstjänst
i Replot. Kontunen, Wargh. Barn-
kör.
Sö kl. 30.9 12.30: Högmässa i
Björkö. Kontunen, Wargh. Kyrk-
kaffe i BG.
Må 1.10 kl. 13: Diakonisyfören-
ingen församlingshemmet.

SOLF

Sö 30.9 kl 11: Mikaelidagen, bar-
nens och änglarnas dag. Guds-
tjänst med små & stora. Ann-Mari
Audas-Willman, Olof Jern, Karolin
Wargh, barnkören Solfångarna,
dagklubbssbarnen och söndags-
skolebarnen medverkar. Efteråt
kyrksaft och –kaffe i Försam-
lingshemmet.
On 3.10 kl. 13: Missionsvännerna
samlas i Församlingshemmet.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl 13 Strömbäck,
Forslund, Heikius, Backens kyrko-
kör fr. Umeå, dir Maria Axell.
Morgenbön: to 4.10 kl 9 Jern, An-
dersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm . Johanna
Orellana, Karl Granberg.
SUNDOM KYRKA
Knattekyrka med 4-årskalas: sö
kl 10 Lindblom, Andersson, dag-
klubbssbarnen. Serv.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fre 28.9 kl. 15: Pensionärssång-
arna i Essehemmet.
Sö 30.9 kl. 10: Familjegudstjänst
i kyrkan, Granlund, Ravall, dag-
klubben och barnkören. Textläsare
Riitta Sandbacka, kyrkvårdar Yt-
teresse övre.
– **kl. 14:** Sammankomst i Punsar
bönehus.
– **kl. 19:** Sångstund i kyrkan, kan-
tor David Ahlvik, andakt Granlund.
Fre 5.10 kl. 18: K12 i Fyren. Escape
Room.

JAKOBSTAD

FR 28.9 kl. 19.00: En kväll med
Sebastian Stakset ”Min väg till fri-
het”, i Runebergsssalen, Väster-
leden 1, Jakobstad. Fri entré.
FR 28.9 kl. 19.00: In da house i FC
ungd.utr, Esselström.
LÖ 29.9 kl. 18.30: Sångkväll –
sång och musik i gudstjänsten i
FC, Borgmästars, Wester. Ser-
vering.
SÖ 30.9 kl. 12.00: Mässa i kyrkan,
Krokfors, Andreas Andersson,
Turpeinen, Borgmästars, Wester,
Chorus Novus.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 29.9 kl 18: Aftonmusik i S:ta
Maria, S.Lindén orgel.
Sö 30.9 kl 12: Familjegudstjänst
Ingvesgård, G o S.Lindén, barnle-
darna, Glad Ton.
Ti 2.10 kl 13: Syträffen startar i
Töjby skola.
Övermark
Sö 30.9 kl 10: Gudstjänst Jakobs-
son, Rosengård.
Må 1.10 kl 13: Symöte i förs.hem-
met, Carling.
Ti 2.10 kl 13: Symöte i Räfsbäcks
byagård, Carling.
Pörtom
To 27.9 kl 13: Pensionärssamling i
förs.hemmet, gäst: Patric Sjölan-
der. Blomberg, G.Lindén,
Sundqvist, Seniorkören.
Sö 30.9 kl 18: Familjegudstjänst
Sundqvist, G.Lindén, barnledarna,
Pörtom musikgäng.
Ti 2.10 kl 18.30: Träffpunkt för
kvinnor i Velkmoss byagård, Iris
Bäck-Sjökvist, Carling.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Fr 28.9 kl. 20: Ungdomskväll i
församlingshemmet.
Sö 30.9 kl. 14: Gudstjänst, Eng-
lund, Brunell. Textläsare: Artur
Turpeinen.
Må 1.10 kl. 10: Familjeklubben i
församlingshemmet.
Må 1.10 kl. 13: Minior i försam-
lingshemmet.
Må 1.10 kl. 15: Junior i försam-
lingshemmet.
On 3.10. kl. 18: Kyrkokören övar i
församlingshemmet.

KORSHOLM

Lö 29.9:
kl 18 Nordisk Höst konsert: i
Korsholms kyrka. Ninja Jakobsson
violin, Karolin Warg piano, Su-
sanne Westerlund sång.
Sö 30.9:
**kl 11 i Gudstjänst samt Skriftsko-
lorna inleds:** i Korsholms kyrka.
Bergström-Solborg, Westerlund,
Rannanpää, Westerlund.
kl 18 Kvällsmässa: i Smedsby
församl.gård. Westerlund o. Wes-
terlund.
To 4.10:
**kl 13-15 80-85års födelsedags-
fest:** i församl.hemmet i Gamla
Vasa. TAXI hämtar för de som
behöver. Ring pastorskansliet tfn
0400415008.
Fre 5.10:
kl 18-20 Soppa med gäst: i
Smedsby församlingsgård.
kl 18 Techno-andakt: i församl.
hemmet i Gamla Vasa.

KVEVLAX

Sö 30.9 kl. 18: Kvällsgudstjänst,
Lindblom, Andrén. Kyrkkaffe. In-
skrivning av konfirmander.
Ti 2.10 kl. 19: Bön och Bibel i
krubban.
Ons 3.10 kl. 10: Föräldra-barn-
gruppen i stallet.
Ons 3.10 kl. 18: Kvällssyfören-
ingen i drängstugan.
To 4.10 kl. 9.15: Karakaffe bjudna
till Koskö. Träff vid fh, vi samåker.
To 4.10 kl. 18: Knattemusik i stal-
let.
To 4.10 kl. 18: Barnkören i fh.
To 4.10 kl. 18: Talko för höstmark-
naden i drängstugan. Gåvor till
marknaden kan inlämnas
Fre 5.10 kl. 10-17: Höstmarknad
för missionen i drängstugan. För-
säljning av grönsaker, rotfrukter,
hembakt, gurskallad m.m. Lotteri.

SIBBO

**Mer information på Sibbo svenska
församlings hemsida www.sibbosven-
skaforsamling.fi**
Fr 28.9 kl. 10.30: Kaffekören i Präst-
gården. Mauriz Brunell.
Sö 30.9 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka.
Camilla Ekholm, Mauriz Brunell.
Må 1.10 kl. 19: Drop In i Söderkulla
kyrka. Mötesplats för unga och unga
vuxna. Milja Westerlund.
On 3.10 kl. 13: Äldre i Söderkulla i
servicehuset Linda. Andakt, diskussion
och sång. Katja Korpi.
On 3.10 kl. 17: Barnkör i Kyrkoby för-
samlingshem. Lauri Palin.
To 4.10 kl. 17: Aulakafé – kl. 20. Kaffe
med dopp till en billig slant. Martha-
kransen.
To 4.10 kl. 17: Barnkör i Söderkulla
Kyrka. Lauri Palin.
To 4.10 kl. 17: Familjen. Söderkulla
kyrka står öppen för olika aktiviteter.
Soppsservering kl. 17, spel och pyssel.
Samavaro och diskussion. Avslut-
ningsandakt. Milja Westerlund, Isabella
Munck.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Fr 28.9
kl. 10-11.30: Musiklek i Hörnan, Hög-
bergsgatan 10, gatunivån. För barn
över 1 år. Hollmérus.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Hög-
bergsgården, Högbergsgatan 10 E.
Välkommen på middagsbön i Johan-
neskyrkan kl. 12.
Sö 30.9 Mikaelidagen
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka.
Heikel-Nyberg, Henricson. Kyrkkaffe
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan.
Westerlund, Repo-Rostedt, Alm-
qvist, Böckerman. Angeluskören från
Halmstad. Välsignelse av nyanställda.
Kyrkkaffe.
kl.14: Orgelsafari i Johanneskyrkan.
Kom och bekanta dej med den nya
kororgeln och den stora läktarorgeln
tillsammans med Anna Maria Böcker-
man och Dag-Ulrik Almqvist.
Må 1.10
kl. 10-11.30: Babyrytmik i Hörnan,
Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn
under 1 år. Hollmérus.
kl. 14-16: Café Fallera! Ett möte över
generationsgränserna i Hörnan, Hög-
bergsgatan 10, gatunivån. Café-delen
börjar kl. 14 och en glad musikstund
kl. 15.
kl. 18.30-20.30: Samtalsgruppen Bi-
bel, tro och tvivel i Hörnan, Högbergs-
gatan 10, gatunivån. Kisa Korkman,
Heikel-Nyberg.
Ti 2.10
kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan.
Enni Maaninka, orgel.
kl. 13.30-14.30: Musiklek för 0-3
åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125.
Hollmérus.
On 3.10
kl. 14-15.30: Samtalsgruppen Sjö-
torpet, Högbergsgatan 10 E, 2 vån.
Ollberg.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan.
Busck-Nielsen, Almqvist. Chorus San-
ctae Ceciliae.
To 4.10
kl. 9: START från Kiasma för anmälda
till höstutfärden / Borgå
kl. 10-11.30: Musiklek i S:t Jacob.
Kvarnbergsbrinken 1. Hollmérus.
Obs: ingen Diakoniträff på grund av
höstutfärden.
kl. 17.30: Kristen meditation i Johan-
neskyrkan.
Middagsbön i Johanneskyrkan vardag
kl. 12.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.helsingfors-
forsamlingar.fi/matteus
Pastorskansliet har öppet: må-ti, to-
fre kl. 9-14
Matteuskyrkan är öppen: må-fr kl.
10-14.
MATTEUSKYRKAN Åbhusvägen 3
Lö 29.9 kl. 10: Matteus SALT är inte
bara prat, utan även mat. Varje tillfälle
börjar med brunch för 5 €. Himlen
finns på riktigt. Matias Gädda. My
Ström-Rantamäki, Juho Kankare
medv.

Sö 30.9 kl. 10: Mässa med små och
stora, Patricia Högnabba, Juho Kan-
kare, Niels Burgmann, kyrkkaffe i
Olavussalen

Sö 30.9 kl. 18: Kvällsmässa, Stefan
Forsén, Daniela och Staffan Ströms-
holm. Gemensamma kyrkofullmäkti-
ges ordförande, Kaisa Raittila medver-
kar med temat Liten.

Ti 2.10 kl. 10: Musiklek, klapp och
klang, för 1-4 år, Daniela Strömsholm.

KÖRMUSIK MÄSSA

Mässan Gloria på turné

Den mäktiga och berö-
rande mässan *Gloria*, med
musik av **Tore W. Aas** och
text av **Hans-Olav Mork**,
framförs lördag 29.9 kl 18
i Henrikskyrkan i Åbo och
söndag 30.9 kl 16 i Heliga
Hjärtats Kapell (Kristinega-

tan 1) i Helsingfors.

Mässan är skriven i mit-
ten av 1990-talet för den
välkända norska kören
Oslo Gospel Choir. Musi-
ken är varierande med in-
slag av såväl klassisk mu-
sik som gospel. En tydlig
nyans av den norska folk-
musiken genomsyrar hela
Gloria-mässan.

Denna gång är det en
projektkör, beståen-
de av bland annat sångare
från SLEF:s körer Evang-
elicum och EvangelivoX,
som framför mässan. Ut-
över kören har många so-
lister och ett kompband
bärande roller. Konser-
ten leds av dirigent **Mikae-
la Malmsten-Ahlsved** och

kapellmästare **Niklas Lind-
vik**.

Inträdet till Gloria-mäs-
san är fritt, men det är
möjligt att vid tillfället ge
en frivillig gåva.

DISKUSSION HELSINGFORS

Sofiakvällar som fördjupar

KP-redaktören och författaren Sofia Torvalds
samtarar med inbjudna gäster kring olika teman i
60-årsjubilerande S:t Jacobs kyrka. Samtliga kvällar
inleds kl. 18.30 med kaffeservering i S:t Jacobs kyrka.
Programmet börjar klockan 19.

27.9 Våga språnget! Om brytnings-skeden och vänd-
punkter. Gäster: **Hilkka Olkinuora** och **Jens Berg**.

18.10 Empati – går det att odla? Gäster: **Mirjam
Kalland** och **Ann-Sofi Storbacka**.

15.11 Kan jag stå bakom det? Gäst: **Åsa von Schoultz**

Ti 2.10 kl. 11: Musikleik, gung och sjung,
för 0-12 mån, Daniela Strömsholm.
Ti 2.10 kl. 15: Popkör för barn och
ungdomar i åk 4-7 med Daniela
Strömsholm. Övning till kl. 16.00 i Mat-
teussalen, 2 vån. Möjlighet att fika och
chilla till ca. 16.30.
Ti 2.10 kl. 18.30: Matteus kyrkokör,
Niels Burgmann
On 3.10 kl. 15-18: Öppet hus för ung-
domar.
On 3.10 kl. 15.30: Vårton, Niels Burg-
mann
On 3.10 kl. 18: MU-mässa, kort mässa
med bönevandring. Ungdomar med-
verkar. Kyrkfika efteråt.
To 4.10 kl. 9.30-12: Familjeklubben i
Nordsjö, Sjökortsträskgränden 6. Ledare
Marianne Bergström
To 4.10 kl. 11: Stickklubben. En grupp
för Dig som tycker om att handarbete.
Vi stickar bl.a dopsockor åt nyfödda.
Vi samlas i Populus i nedre våningen.
My Ström.
To 4.10 kl. 13: Text och tro, i Olavus-
salen i nedre våningen. Text & tro
är samtal, sång och samvaro kring
kyrkoårets texter och psalmer tillsam-
mans med Juho och Niels.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
Kansliet är öppet: må-ti kl. 10-13, ons
kl. 13-16, to-fre kl. 10-13
09-2340 7100
Haga Prästgårdsväg 2, 00320 Hel-
singfors
Fr 28.9
kl. 10 Musikleik i Hagasalen: En rolig
förmiddag för er med barn 0-5 år.
Efteråt kaffe och smörgås! Vesperv.
12, 2 vån.
Sö 30.9
kl. 10 Högmässa i Munksnäs kyrka:
Söndagsskola för barnen! Tegels. 6.
Stig-Olof Fernström, Hilli. Kyrkkaffe
**kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyr-
ka:** Kyrkkaffe. Brofogdev. 12. Metsär-
anta, Hilli. Kyrkkaffe
kl. 16.30 Puls-gudstjänst: En guds-
tjänst i nyare stil för alla åldrar. Barn-
kyrka och CoolKids. Södra Haga kyrka,
Vesperv. 12

Må 1.10
kl. 18 Start av tonårsföräldrakurs: Kurs
för dig med tonåringar och blivande
tonåringar. Hur bemöter du din ton-
åring, hjälper med beslut och sätter
tydliga gränser. Varannan måndag.
Anmälan petrus.fors@evl.fi, kostnad
30€/pers 40€/par. Café Torpet, Kö-
pingsvägen 48

Ti 2.10
kl. 10 Musikleik i Malms kyrka: En rolig
förmiddag för er med barn 0-5 år. Ef-
teråt kaffe och smörgås! Kommunalt. 1
kl. 18 Lovsångsgruppen: Munkshöj-
dens kyrka. Raunov. 3. Sångövning
med Peter Hilli
kl. 19 Förbön och Tack: Torsten San-
dell, Bengt Lassus och Peter Hilli.
Munkshöjdens kyrka, Raunov. 3.
Barnpassning ordnas. Förbönstefo-
nen öppen tisdagar kl.12-14, tel. 09-
23407171. Välkommen med!

On 3.10
kl. 13 Familjecafé på Torpet: Kom och
träffa andra småbarnsföräldrar! Varje
onsdag. Köpingsv. 48.
kl. 14.15 Kids Rock: Vi sjunger, spelar,
dansar och uppträder! Åk 1-5. Hoxlax-
skolans Hagaenhet, Stormyrv. 22. Med
Susanna Björkstrand. Varje onsdag.
To 4.10
kl. 12 Vesperkören: Sjung i kör! Ves-
perv. 12 Peter Hilli
kl. 18.30 Petrus Vokalensamble: För
dig som sjungit i kör förr. Äggelby
gamla kyrka. Peter Hilli

ÖVRIGT:
Kom med på TV-inspelning: av Puls-
Gudstjänsten 5.10 kl. 17.30 och Petrus-
mässan 7.10 kl. 15 i Södra Haga kyrka,
Vespervägen 12. Var på plats 15min
innan inspelningen börjar.
Anmälan till Fokus-församlingshelg
12-14.10 är öppen fram till 30.9: Mer
info på nätsidan. 80€/40€/20€
Café Torpet: Öppet må-fre 9-17, All
Day Breakfast lö-jämna veckor kl.
9.30-13. Köpingsvägen 48

HELSINGFORS PROSTERI

TV- gudstjänst:
Kom med på TV- inspelning av Puls-
gudstjänst 5.10 kl.17.30 och Petrus-
mässan 7.10 kl.15 i Södra Haga kyrka,
Vespervägen 12. Var på plats 15 min
innan inspelningen börjar.
Tomasmässa:
Tomasmässor på svenska ti 9.10 och
6.11 i Johanneskyrkan kl.18. Gästpre-
dikant vid första mässan är Monica
Cleve, speaker Maria Lindberg och
musiker Anders Ekberg. Info ulf.skogs-
trom@evl.fi
Mässa i Taizéstil:
Taizésånger, bibeltexter, nattvard

och tystnad. Efter mässan kvällste.
Mässan är mångspråkig (åtminstone
finska, svenska, engelska) och firas i
Helsingfors domkyrkas krypta den an-
dra fredagen varje månad (12.10, 9.11,
7.12) kl. 18.
Vila ut!
En tvåspråkig rekreationsdag för dig
som vårdar ett funktionshindrat barn
hemma lö 27.10 kl. 10-17 på Villa Hvit-
torp, Hvittorpsvägen 245. Vi bjuder
på avkoppling, andakt, måltider,
kaffestunder, bastubad och kam-
ratstöddgrupper. Villa Hvittorp ligger
naturskönt vid Vitträsk i Kyrkslätt.
Hela dagen är gratis för deltagarna.
Gemensam transport kl. 9 från Järn-
vägsorget. Bindande anmälan: före
den 12.10 till ysk.diakoni@evl.fi eller
tfn 09- 23402538. Platsantalet är
begränsat. Mera info: Maria Hall-
Pänttälä, 050 3800922.

Det hjälper att prata:
Kyrkans samtalshjälp finns till för dig
som behöver ett lyssnande öra. De
jourhavande är utbildade frivilliga eller
kyrkligt anställda med tystnadsplikt.
Samtalstjänsten består av chatt, brev-
och telefonjour. Chattjouren är öppen
må-to kl. 19-21 och finns på adressen
www.samtalstjanst.fi. Telefonjourens
nummer är 0400 22 11 90 (från utlan-
det +358400221190) och du kan ringa
varje kväll kl. 20-23. Du kan dessutom
skriva ett handskrivet brev till Kyrkans
brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Vi
svarar inom några dagar.

**Problem i parförhållandet eller fa-
miljen:**
Familjerådgivningen erbjuder hel-
singforsare professionell samtalshjälp
vid problem i parrelationen och i
krisituationer. Vi samtalat med dig
om frågor som berör parrelationen,
familjen och dig. Du kan komma en-
sam, med din partner eller med andra
familjemedlemmar. Samtalen med
mottagningssekreterarna och famil-
jerådgivarna kostar inte något och är
konfidentiella. Samtalen förutsätter
inte att du är medlem i kyrkan. Ring
tidsbeställningens nummer 09 2340
2555 vardagar kl. 9-12.
Kampens kapell: öppet vardagar 8-20
och veckoslut samt helgdagar 10-18.
Mer info www.helsingforsforsam-
lingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 30.9. um 11 Uhr: Gottesdienst
(Matti Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 29.9 kl 15.30: Jubileumssemina-
rium: Vi minns Torsten Stenius 100 år.
Lö 29.9 kl 18: Helgsmålsbön – Musi-
kandakt. Musik av T. Stenius. Medv.
Olaus Petrikören, stråkeensemble, Sofia
Lindroos, Paavo Muranen, Kristian
Thulesius, Markku Heikinheimo, Hanna
Laakkonen-Yang.
Sö 30.9 kl 11: Högmässa. Lars Palm-
gren, Timo Viinikka, Lars-Olof Ahlfors
och Hanna Laakkonen-Yang. Medv.
Olaus Petrikören, dir. Folke Forsman.
Kyrklunch.
Må 1.10 kl 17: Musikleik för alla. Sussi
Isaksson leder.
Ons 3.10 kl 10: Musikleik för alla. Sussi
Isaksson leder.
To 4.10 kl 10: Babyrytmik (0-1 år).
Sussi Isaksson leder.

MELLERSTA NYLANDS
PROSTERI

ESBO

Paneldebatt: Vem ska bli vår herde?
To 27.9. Esbo domkyrkas församlings-
gård kl. 18. Församlingsrådet i Esbo
svenska församling väljer ny kyrko-
herde genom indirekt val 2.10. Före
det har församlingsborna möjlighet att
bekanta sig med de fyra sökandena,
Monica Cleve, Kira Ertman, Karl af
Hällström och Magnus Riska, vid en
paneldebatt som är öppen för alla
intresserade. Debattledare är Heidi
Juslin-Sandin.
Högmässor:
Lö. 29.9. Hagalunds kyrka kl. 15. Kon-
firmation, Mataskär 4-skriftskolan.
Ahlbeck, Kronlund.
Sö. 30.9. Esbo domkyrka kl. 12.15.
Gudstjänst med små och stora. Ter-
linden, Kronlund, Wikman, kören
EsVoces, dagklubbssbarnen och barn-
ledarna. Familjevänlig lunch i försam-
lingsgården.
Sö. 30.9. Olars kyrka, svenska sidan,
kl. 18. Samtalsgudstjänst med temat
Helighet. Predikan utformas som ett
samtal, där Heidi Juslin-Sandin, Kent
Söderström, Janina Willgren samt Ro-
ger Rönnberg och Heidi Jäntti deltar.

För musiken står Amanda Oscarsson,
Andreas Nygård, Eje Oscarsson m.fl.
Tesservering.
Samlingar på dagtid kl. 13- 14.30: To
27.9 i Kalajärvi kapell, ti 2.10 i Köklax
kapell, to 4.10 i Karabacka kapell.
Öppen mottagning: varje to kl. 10-12,
Esbo sv. förs. Kyrkog. 10. Kom och
träffa diakoniarbetaren för samtal.
Handarbetsgruppen Symamsellerna:
varje ti kl. 16.19 i Vita huset. Präst-
gårdsgr.3.

GRANKULLA

To 27.9 kl. 10-11: Lovsångs- och för-
bönegrupp i övre brasrummet, Cath-
erine Granlund.
Sö 30.9 kl. 12: Familjegudstjänst,
Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Pippi Col-
lander och söndagsskolan medverkar.
Kyrkkaffe i övre salen.
Ti 2.10 kl. 9.30: Familjelystan i Sebas-
tos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30- 11: Diakonimottagning och
brödutdelning.
Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig men-
talvårdsgrupp i Sebastos, Catherine
Granlund.
Kl. 18: Graziakören i övre brasrummet,
Heli Peitsalo.
On 3.10 kl. 13.30: Kyrkosyfoeringen i
övre brasrummet.
To 4.10 kl. 10-11: Lovsångs- och för-
bönegrupp i övre brasrummet, Cath-
erine Granlund.
**FÖRSAMLINGSRETREAT 26-
28.10.2018 PÅ SNOAN I LAPPVIK,**
HANGÖ:
Retreatledare är Gunnar Särs. Pris 80
€/ förs. medl. 160 €/andra.
Anmälningar senast 12.10 till försam-
lingens kansli, tfn 050-500 7000 eller
Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

KYRKSLÄTT

Fr 28.9 kl. 13-15: Effa för barn i åk
3-4, fredagar på Hörnan.
Lö 29.9 kl 12-16: Slöjdgrupp för vuxna
i Reguel Bengtströms smedja på
Gamla Kustvägen 86, varannan lördag,
udda veckor. Info Rune Lith, tel. 0500
687 023.
Sö 30.9 kl. 17.00: Mikaelidagens famil-
jemässa i Kyrksläts kyrka. Rönnberg
Joki, Åkerlund.
Må och to kl. 11.30-12.30: Diakonal
sopplunch serveras i församlingshem-
met, 3 euro/lunch, soppa, måltids-
dryck och bröd.
Må 1.10 kl. 10-13: Måndagsgruppen
träffas i församlingshemmet i sal 7
måndagar kl. 10-13.

Må 1.10 kl. 18.30-20: Sång och Bön
i koret i Kyrksläts kyrka med Lars-
Henrik Höglund.
On 3.10 kl. 15: Motion och mission,
promenera tillsammans och gör gott
på samma gång. Vi startar från för-
samlingshemmet och vandrar i lugn
takt ca 1 tim. och ger en valfri summa
till gott ändamål till Finska Missions-
sällskapet. För promenad i norra
Kyrkslätt, kontakta Inger Lith, tel 044
258 1946.

On 3.10 kl. 15-17: Lopptorget är öppet
onsdagar på adressen Silverhagen 6 i
Gesterby.
On 3.10 kl. 15-17: Biljard och Chill,
öppet hus för ungdomar i högstadieäl-
dern på Hörnan.
To 4.10 kl. 10-12: Knatterytmiik på
Hörnan.
To 4.10 kl. 15-17: Hörnan MC, klubb för
åk 5-6 på Hörnan.
Kyrkoherdeämbetet öppet må-to
**kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09)
8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.
forsamling@evl.fi. www.kyrkslatt-
svenska.fi**

TAMMERFORS

Sö 30.9 kl 11: Mikaelidagens guds-
tjänst, Eimer Wasström, Paula Sirén,
kyrkkaffe
Ti 2.10 kl 10-12: Mammor, pappor och
barn i SvH
Ti 2.10 kl 13.15-15.15: Tisdagsklub-
ben i SvH
Ons 3.10 kl 13: Onsdagskaffe i SvH,
Anu Hirsiaho: Skrivandet – En inre
kraftkälla

VANDA

Sö 30.9 kl.10: Högmässa – Houtskärs
skribagrupp medverkar. S:t Lars ka-
pell, stora salen, Prästgårdsgr. 3, A.
Paavola, A. Ekberg
Sö 30.9 kl. 12: Mässa i Taizéanda –
Houtskärs skribagrupp medverkar.
S:t Martins kapell/Myrbacka kyrka. A.
Paavola, A. Ekberg
ON 3.10 kl. 9: Morgonmässa, försam-
lingssalen-Olotila, Fernissag. 4. M.
Fagerudd
FR 5.10 kl. 9.30: Barnens kyrkostund,
Myrbacka kyrka/S:t Martins kapell
FR 5.10 kl. 14: Veckomässa, Folk-
hälsanhuset, Vallmov. 28. A. Paavola,

A. Ekberg

Barnverksamhet (förhandsanmälan):
Musikleik & babyrytmik med musikpe-
dagog Heidi Åberg-Ylivaara må 1.10;
Babyrytmik: 0-2 åringar med vuxen
kl.10.15-11. Musikleik: 3-5 åringar kl.
11.15-12 med vuxen. (hålls i samarbete
med församlingens dagklubb). S:t
Martins kapell, Strömfärv. 1
Dagklubb: för barn i 2,5-6 års åldern
alla vardagar utom on. Klubbtrymmet
i Myrbacka, Strömfärv. 13
Pysselcafé: för barn i åk 3-6, ti och on
kl. 13-17. Klubbtrymmet i Myrbacka,
Strömfärv. 13

ÖVRIGT:

**Häll om mig – Lär er förstå varandra
bättre:** Parterapikurs för både par och
singel, on 10.10, 24.10 kl. 18. S:t Martins
kapell/Myrbacka kyrka. Kurspråket är
svenska. Kursavgift: 50 € /deltagare
och i priset ingår en bok (på sve/fi/
eng) som vi studerar tillsammans.
Kursledare A. Paavola, präst, Tiina
Partanen, psykoterapeut, Titta Huotari,
familjerådgivare, psyko-, familje- och
parpsykoterapeut.
Arr. Vanda svenska församling. Anmäl-
ningar och ev. frågor: anu.paavola@
evl.fi. Mera info på hemsidan.
**Pastorskansliet och diakonimot-
tagningen:** har stängt 27-28.9 p.g.a.
flyttning och öppnar 1.10 på Fernissag.
4, 01300 Vanda.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Sö 30.9:
- **kl. 10 Högmässa:** Ekenäs kyrka.
Cleve, Hätönen.
- **kl. 10 Högmässa:** Tenala kyrka. Wes-
terholm, Lindroos.
- **kl. 12 Högmässa:** Snappertuna kyrka.
Cleve, Hätönen.
- **kl. 12 Familjekyrka:** Bromarvs kyrka.
Mingel med lunch efteråt i förs.hem.
Westerholm, Lindroos, Blomfelt.
Ti 2.10:
- **kl. 18-20 Paneldiskussion med sak-
kunniga kring drogproblematiken:**
Ekenäs förs.hem. Servering. Alla är
välkomna.
On 3.10:
- **kl. 13.30 Pensionärsträff:** Bromarvs
förs.hem. Tema: Säkerhet i vardagen,
Jari Sopen-Luoma.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 28.9:
- **kl 18.00 Israeliska danser:** Försam-
lingshemmets nedre våning. Unnérus.
Sö 30.9:
- **kl 10.00 Familjegudstjänst:** Ingå
kyrka. Sjöblom, Storbacka.
- **kl 15.00 Tvåspråkig allsång:** Degerby
kyrka. Fritt inträde. Degerby Bort-
blandade kör, Magnus Ljungqvist, Tom
Sjöblom & Anders Storbacka.
Ons 3.10:
- **14.00 Missionssyfoeringen:** Präst-
gården. Siv Björklöf.
To 4.10:
- **kl 8.30- 10.30 Morgonmål:** Präst-
gården. 2 €/person, barn under 7 år
gratis. I samarbete med Inkoon martat.
To 4.10:
- **kl 9.30- 12.00 Familjecafé:** Ingå
församlingshem (nedre våningen).
Eklund.
To 4.10:
- **kl 18.00 Kyrkofullmäktige samman-
träder:** Församlingshemmet.
Mera information: www.ingaforsam-
ling.fi

KARIS-POJO

Mikaelidagen
Högmässa sö 30.9:
kl. 10 i S:t Maria kyrka i Pojo.
kl. 12 i för små och stora i S:t Katarina
kyrka i Karis.
kl. 16 i Svartå kyrka.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 30.9. kl 12: Mikaelidagens familje-
gudstjänst i Virkby kyrka. Församling-
en bjuder på mat efter gudstjänsten.
Kyrktaxi.
Ti 2.10. kl 13.30: Svenska kretsen i
Virkby kyrka. Kyrktaxi.
Kyrktaxi, obs! Nytt telefonnummer:
050 387 2669, kontakta 2 dagar innan.

DANIEL JAKOBSSON

Är inte det där
för barnsligt?

JAG GILLAR att spela tv-spel. En del påstår att när
man har fyllt 40 så borde man inte hålla på med
sådana barnsliga saker. Man borde ha mer vux-
na hobbyer, som att gå på gym eller läsa böcker.
Men sådana påståenden är trams. Tv-spel är
för alla. Jag kan förstå att man tänker så om man
kanske bara testat pusselspel som Candy crush
eller sneplat på en skärm där allt som verkar
hända är att man skjuter varandra. Men tv-spel
är så mycket mer. Tv-spel kan faktiskt lära oss
en del om livet.

NÅGOT SOM blivit mer och mer populärt i takt med
att tekniken har utvecklats är så kallade sand-
box games, alltså sandlådespel. Nu låter det kan-
ske igen som att det här
är något bara för barn.
Men sandlådan är här en
vacker bild för att allt är
möjligt i den här typen
av spel. Precis som allt är
möjligt i sandlådan. I de
här spelen finns det inga
måsten. Det finns ingen
som tvingar dig att gå en
viss väg utan du måste
själv välja vad du vill fylla
ditt spel med. Till exem-
pel satte jag en hel efter-
middag på att jag insekter och plocka svamp i
ett av mina favoritspel Zelda, inte för att jag be-
hövde utan för att det var så roligt.

”Tv-spel kan
faktiskt lära oss
en del om livet.”

Daniel Jakobsson

JAG TROR att de här spelen är så populära efter-
som de ger oss en chans att välja på nytt, att tes-
ta olika vägar utan att konsekvenserna blir så
stora som i det riktiga ”livsspelet”. Att välja sin
väg där möjligheterna är oändliga kan kännas
skrämmande och jobbigt. Men där kan jag kän-
na att min tro ger en fördel. Att ha direktkontakt
med spelets ”designer” ger både trygghet och mod
att utforska den häftigaste spelvärld som någon-
sin skapats – livet.

*Daniel Jakobsson är ungdomsarbetsledare i Matteus
församling i Helsingfors. Matteus församling har star-
tat en tv-spelsklubb i höst.*

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Manlig DI och MBA, bosatt i Åbo men med arbetet i Helsingfors, Rödbergen, önskar hyra en etta/tvåa i Helsingfors centrum. Max hyra/månad 800 € inklusive vatten. Tomas Jakobsson, 040 564 5839 tomas.jakobsson@arkp.fi"

Önskas hyra liten bostad för 2 fullvuxna och hund i Helsingfors med omnejd, mitten av januari till mitten av april.
tel 0505010374

Är i skriande behov av hyreslägenhet, gärna etta i Grankulla med omnejd!
Tel: 0400889633 / Fredrik

Studerandepar, icke rökare som inte har husdjur önskar hyra två eller tre i Helsingfors. Max hyra på 1200€ Tel: 0400-439999

Ung sjukskötare söker lägenhet nära Mejlans sjukhusområde/Södra Helsingfors/Drumsö. Är skotsam och rökfri. Helst f.o.m. 1.11.2018. Tel. 040-8655311/Hanna-Sofie

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12

SÄLJES

25 km från Åbo i skärgården: 100 % allergifritt 2-vånings egna hem, + flera byggnader, 10.000 m² tomt.
ring för mera info 041 7052429

KÖPES

Önskar köpa gammalt hus med stockstomme, gärna stor tomt och uthus. Maxmoskärgränd och älvbyarna. Tel 050-4613040/ Ida Holmström

Annonsera i

KP
KYRKPRESSEN

LEDIG TJÄNST

NYKARLEBY FÖRSAMLING lediganslår

2 tjänster inom diakonin

att ansökas under tiden 21.9-5.10.2018. Den ena diakontjänsteinnehavaren anställs interimistiskt (tidsbundet) för tjänstgöring om 50 % av full arbetstid 1.12.2018-31.12.2019 och den andra anställs på heltid tills vidare (ordinarie) med tillträde 1.12.2018 (eller tidigare).

Se detaljerad annons på webbadressen:
www.nykarlebyforsamling.fi

Tilläggsuppgifter ges av kyrkoherden Lars-Johan Sandvik tfn. 040 868 7044 och kaplanen Ulf Sundstén, tfn. 040 868 7046.

www.nykarlebyforsamling.fi
Kyrkorådet

Norberg-Karbennings församling i Norra Västmanland söker

Diakon på 100%

Som diakon önskar vi att du

- är van att arbeta självständigt och målinriktat.
 - vill fortsätta utveckla vårt samarbete med andra aktörer i vårt samhälle.
 - har enskilda samtal och kan bistå människor med hjälp och självhjälp.
 - vill fortsätta utveckla arbetet med ideella medarbetare.
 - vill arbeta med flyktingarbete och integration.
- B-körkort och tillgång till bil krävs.
Kunskaper i finska är en merit

Information: kyrkoherde Marianne Wiik: +46 223-298 12
Ansökan senast den 15 oktober till: Norberg-Karbennings församling, Box 39 738 21 Norberg eller via e-post:
Norberg-karbennings.forsamling@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/norberg

Svenska kyrkan
NORBERG-KARBENNINGS
FÖRSAMLING

Hagaro Pensionärshem i
Norra Haga, Helsingfors

Är du i behov av serviceboende.

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt. Vid behov har vi tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.

Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216 anträffbar vardagar kl.9-15
www.hagaro.net

Nytt fr.o.m. 1.8.2018

Yrkesexamen i församlings- och begravningservice

(f.d. yrkesexamen för kyrkvaktmästare)

Kompetensområdet för församlingsservice - för dig som arbetar, eller i framtiden vill arbeta, som kyrkvaktmästare

Kompetensområdet för begravningservice - för dig som arbetar, eller i framtiden vill arbeta, inom begravningsbranschen

För mera information:

www.seurakuntaopisto.fi/kyrkvaktmastare
kredu@seurakuntaopisto.fi
Sabina Forsbacka, tel. 044 703 3670
Marianne Asplund, tel. 044 768 4428

Seurakuntaopisto Kredu campus
Seminariegtan 19 | 66900 Nykarleby

SEURAKUNTA
OPISTO

NÄRPES FÖRSAMLING

söker en vikarie för den ansvariga för barnverksamheten.

Ansökningstiden utgår 12.10.2018 kl.16.
Fullständig platsannons finns på hemsidan
www.narpesforsamling.fi

Musikhelg i Olaus Petri:

VI MINNS TORSTEN STENIUS 1918-1964

Under Mikaelihelgen, lördagen den 29 september och söndagen den 30 september firar Olaus Petri församling 100-års minnet av sin tidigare kantor, kyrkomusikern och ungdomsledaren Torsten Stenius. Programmet inleds den 29 klockan 15.30 med ett seminarium i församlingssalen kring Stenius betydelse för gudstjänstlivet och hans gärning som kyrkomusiker. Dagen avslutas med en musikandakt klockan 18.00. Stenius musik lyfts också fram under högmässan söndagen den 30 klockan 11.00. I programmet medverkar bland andra Olaus Petrikören, Folke Forsman, Markku Heikinheimo, Hanna Laakkonen-Yang samt Sofia Lindroos och Kristian Thulesius.

Olaus Petri. Minervagatan 6, Helsingfors

Vi vill förebygga psykisk ohälsa

Psykosociala förbundet är en ideell och riksomfattande organisation som stöder personer med psykisk ohälsa. Med hjälp av gåvor, donationer och testamenten kan vi arbeta mer förebyggande. Testamentera för ett mer välmående Finland i framtiden. Tack för ditt bidrag!

Mer info: www.fspc.fi
eller 050-525 1243

FIKA I HAVSMILJÖN – ÅK PÅ
**MINISEMESTER
TILL ÅLAND**
bara 99 €/person

I VÅRT MINILOVPAKET INGÅR ALLT:
båtresor + hotell + 3 rätters middag + frukost!

VI BETJÄNAR DYGNET RUNT
RING OCH BOKA
+358 1815 555
info@alandhotels.fi
alandhotels.fi

PAKETET
INNEHÅLLER
ALLT!

ÅLANDHOTELS

INKAST FREDRIK PORTIN OCH STEFANIE SANDBACKA–PORTIN

Om föräldraskap

INNAN VI fick barn visste vi hurudana föräldrar vi ville bli. Vi skulle bli de där lugna och pedagogiska föräldrarna som resonerar med barnen framför godishyllan när det inte är lördag, som kommer iväg i tid på morgonen utan mutor, och som får barnen att borsta tänderna och krypa ner i säng utan att höja rösten. Men som Stefanie mor brukar säga: ”Förr hade jag inga barn och många principer. Nu har jag många barn och inga principer”.

Principer är en fjärran lyx då man står i matbutiken och tvååringen ligger på golvet och gallskriker. Eller vid den evigt återkommande striden om tandborstning/grönsaksättning/påklädning/avklädning/trycka-på-hissknappen-först. När du står i hallen kl. 7.48 och räknar minuterterna som tickar iväg medan barnet ska hoppa 5 gånger till från trappan och sen pussa alla 14 mjukisar hej då minst två gånger, är det därför lätt att falla in i det som vi vill kalla för ”ett Machiavelliskt föräldraskap” – att tänka att ändamålet helgar medlen.

Plötsligt ramlar hoten ur munnen, och ibland även mutor i form av russinaskar och spel på mammas eller pappas telefon. Barnen lyder; man hinner till jobbet. När vi kommer hem ljuger vi om huruvida soppan innehåller lök (det gör den, och även röda linser och spenat, men soppan är mixad så de syns inte) och att lördagsgodiset är slut (det är det inte). Machiavelli står alltid beredd att komma till undsättning för att garantera familjefriden.

MEN VAD kostar det egentligen att söka hjälp av Machiavelli? Vad gör det med relationen mellan oss och barnen? Vad gör det med barnens självkänsla?

Det machiavelliska föräldraskapet är inte plan A, för vi tror inte att det gör något uppbyggligt med våra barn. Men det är så svårt att be Machiavelli att lämna vårt hem ifred, för hur skulle vi få familjepusslet att hålla om han försvann?

Vår ringa förhoppning är att våra barn kan göra det som vi gjort med våra föräldrar. Vi hoppas att våra barn en dag förlåter oss. Våra föräldrar, precis som de flesta andra föräldrar, gjorde säkert så gott de kunde utifrån de förutsättningar och kraftresurser de haft (som barn hade vi tur på det viset). Vi förstår nu att det inte alltid fanns tid eller kraft för att resonera med ett argt och grinigt barn. Nu när vi har våra egna barn är alla tvister slutligen glömda.

Tills (och om) våra barn vill förlåta oss, kommer Machiavelli att påminna oss om den vägsom vi inte alltid lyckas gå. Vi vill så gärna mota honom vid dörren, och sålunda bli de föräldrar som vi önskar att vi kunde vara för våra barn. Men tyvärr vet vi att Machiavelli även i fortsättningen kommer att vara en ovälkommen gäst i vårt hem. Det är vår stora sorg, och för barnen en stor last.

Stefanie Sandbacka–Portin är lärare i Göteborg. Fredrik Portin är forskare och präst.

KYRKAN I HELSINGFORS

Helsingfors kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige sammanträder torsdagen den 11 oktober 2018 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 3.10.2018 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastorsexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 14 september 2018

Ordförande

BIBELSYN KOMMENTAR

Syndafall och skapelse

Berättelserna omsyndafall och skapelse är fascinerande och kan läsas och förstås på många vis. Somliga vill göra gällande att det var Eva som syndade, inte Adam. Ändå talar Rom 5 uttryckligen om Adams överträdelse och Första Moseboken konstaterar att det var först efter att också Adam hade ätit som deras ögon öppnades och de såg att de var nakna.

Man kan läsa berättelserna också på ett annat sätt.

Den onde vände sig till Evas vilja att ha mera kunskap. Eva var alltså en intelligent kvinna. Den onde började inte diskussionen med Eva av en slump, utan därför att han visste att Eva var den svårare att förföra. Han visste att om han får Eva på sin sida, så hade han Adam som i en liten ask. Skulle han börjat med Adam hade utgången visavi Eva varit mer än oviss, vilket alla män torde medge: kvinnan påstås ju vara oberäknelig. Adam tog inte ens ansvar för sitt dåd, utan

skyllde på Eva och till och med på Gud med orden ”Kvinnan som du har ställt vid min sida...” . Så man kan faktiskt inte säga att han hade ett starkare väsen än Eva.

Eva var verkligen inte någon skapelsens biprodukt utan det sista som Gud skapade. Redan innan skapelsen började hade Han fattat beslut att skapa kvinnan för att föda Kristus, vilket framgår av 1 Pet 1:20. Den första skapelseberättelsen berättar hur Gud använde fem dagar för att skapa jorden och alla växter och djur som finns. Sjätte dagens skapade Gud människan till sin avbild, som man och kvinna. Efter detta var Gud färdig och vilade på sjunde dagen. Den här första skapelseberättelsen är helt jämlik, Gud skapade man och kvinna samtidigt och utan någon värdeskillnad. Gud behövde inte heller någon råvara eller medel för sitt skapande, ordet var tillräckligt.

Det är egentligen märk-

ligt att efter början av 1 Mos 2 börjar en ny skapelseberättelse om från början, som om det hade varit behov att korrigera denna första berättelse. Notera att till och med skapelseordningen är avvikande från den första berättelsen. Först i den här andra skapelseberättelsen skildras hur Gud ömkarsig för den ensamme mannen, gjord av jord från marken som alla djur, och ger honom ”någon som kan vara honom till hjälp”. Till skillnad från alla andra varelser skapas Eva av mannens revben. Så om denna berättelse är sanna-

re än den första, så är Eva åtminstone gjord av bättre råvara än Adam.

Jag vill ställa en fråga till dig som vill ta Bibeln bokstavligen: Har du någonsin ätit blodplättar, leverlåda eller leverkorv? I det fallet så har du brutit mot Apg 15:20 där det står att icke-judiska kristna inte skall äta blod. De flesta av oss har nog ätit allt detta

med god aptit utan att ha en teologisk diskussion om huruvida det är tillåtet eller inte. Och visst, Matt 15:17 och 1 Tim 4:1–5 kan tolkas så att vi får äta vad som helst. Så Bibeln ÄR motstridig. Den skall inte läsas i syftet att hitta stöd för ens egna fördomar, utan med ödmjukhet fråga vad den vill säga oss i dag. Jag har också redan i skriftskolan för över 50 år sedan fått lära mig, att när Paulus skriver ”Jag säger er...” menar han att det är hans egen åsikt, medan när han skriver ”Gud säger er...” är det frågan om vad Gud vill medla via honom.

Adams och Evas synd bestod inte av att äta en frukt som de inte hade tillstånd att äta. Deras synd var att de ville vara som gudar. Alltid när en man (eller varför inte också en kvinna) velat vara som gud har det slagit slint.

KIRSTI RIIPOLA
Nagu

BIBELSYN SVAR

Paulus och underordningen

Ärkebiskop emeritus John Vikström skriver i Kp nr 37 om underordning med mera. Avsikten med mina rader är inte att inleda en ny polemik mot John Vikström. Jag skriver endast för att jag blivit ombedd att skriva.

Herrens apostel, Paulus, säger att han har fått sitt mandat och sitt budskap från Herren Kristus själv. Därför skriver han ord som ”Därför, den som nu avvisar detta, avvisar inte en människa utan Gud, som har gett er sin helige Ande.” (1 Tess. 4:8, jfr 1 Tess 2:13, 1 Kor 14:38).

John Vikström förefaller att se hustavlornas ord om underordning bundna till den samhällsordning som då rådde. Därför kommer han till sina slutsatser och dem vill han också erbjuda oss som ser annorlunda på frågorna.

Jag uppfattar Paulus så att en kristen i alla olika samhällssystem och tider ska leva kristet, ha Jesu Kristi sinne (Fil 2:5), ”inte låta tjäna sig utan tjäna” (Mark 10:45) och så vidare. Det handlar inte om att konservera samhällsroller och –former, el-

ler att aposteln ord om underordning skulle gälla bara i bestämda historiska situationer.

Inte heller behöver man läsa texterna som maktstrukturer, utnyttjanden, förmynderskap och dylikt. Andan i alla dessa texter är påfallande öm och omsorgsfull.

Lika värde och samma uppgifter är inte synonymmer. En yngre är lika värdefull som en äldre, ett barn lika värdefullt som en vuxen, och ändå talar både Paulus och Petrus om att ”underordna sig”. Att förstå detta som att Paulus och Petrus går med på att uppgje människovärdet och jämlikheten är för mig otänkbart. Att dessa ord har använts som stöd för förtryck i olika tider och avseenden är en annan sak. Beklagligt och fel!

Paulus skriver i bland annat i 1 Kor 14, Ef 5, Kol 3 om ”underordning”. Samme Paulus har också skrivit Gal 3:28ff, som ofta citerats: ”Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.” Egentligen står det ”alla är ni en i Kristus Jesus” (grundtexten). Det är inte många som har fått löftena, en enda är Abrahams säd (avkomma). Gal 3:29 bekräftar för-

ståelsen, den som är i Kristus är arvinge. Bibelversen citeras ofta i diskussionerna om ämbetet och äktenskapet, men handlar om något helt annat: alla kristnas enhet i Kristus.

Man utgår från att dessa brev är skrivna under några år. Galaterbrevet är äldre än Efesierbrevet och Kolosserbrevet. 1 Kor är sannolikt äldre än Gal (endel forskare anser att Gal tom kan vara det äldsta av Pauli brev). Då skulle Paulus först ha talar om underordning (1 Kor 14), sen om allas jämlikhet (Gal 3) och sen igen återgått till sin ”trängsynthet” (Ef 5, Kol 3 m.fl).

Man kan förvisso förvänta sig att Paulus själv kunde hålla samman det han skrivit. Han upprepar samma tankar i flera brev.

Prof Hugo Odeberg skriver i sin kommentar om 1 Kor 14:34f: ”Rent löjligt är det att påstå, att Paulus i sitt ställningstagande till frågan om kvinnans förhållande i församlingen skulle varit bunden av några tidens åskådningar och icke förmått lyfta sig över dem. Det skulle vara samme Paulus, som i mycket mera genomgripande frågor hade förmåga att taga avstånd från såväl judisk som ickejudisk sed och åskåd-

ning på ett sätt, som det annu icke lyckats den moderna människan att göra.”

Perikopen (hustavlorna) i Ef 5 börjar egentligen i vers 18. Där finns imperativet ”låt er uppfyllas av Anden” och förklaringarna följer genom participen i de följande verserna. De kan översättas ”genom att tala, sjunga och spela” och så vidare eller ”så att ni talar, sjunger och spelar”, både ett medel till uppfyllelse av Anden och ett uttryck för den. Orden i vers 21 ”underordna er varandra” är det femte participet (eller ett övergripande particip) i samma perikop. Det är alltså ingen ytlig fråga utan en uppmaning som de kristna ska vara upptagna med i alla tider.

Många goda och kloka kristna teologer världen över, också lutherska, delar denna syn och avvisar en förståelse som ser NT:s förmaningar som maktkamp, förtryck, de starkares rätt över de svagare osv.

I detta sammanhang är det inte möjligt att uttrycka sig mångordigt. Jag hänvisar den intresserade till min bloggside (henrik.perret.nu).

HENRIK PERRET
Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Vi och våra böcker kommer till er!

**NEDERVETIL
JAKOBSTAD
KORSHOLM
PARGAS
BORGÅ
HELSINGFORS**

lö 6.10 Församlingshemmet, Kyrkbackav. 15.
on 10.10 Församlingscentret, Ebba Brahe espl. 2.
to 11.10 Församlingshemmet, Adelcrantzgränd 1.
on 24.10 Församlingshemmet, Kyrkoesh. 3.
sö 18.11 Församlingshemmet, Runebergsg. 24.
sö 18.11 Högbergsgården, Högbergsg. 10.
to 29.11 S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbrinken 1.

Och om du deltar i **Forum för fostran**, **Diakonidagarna** eller **pensionärsjulfesten i Sibbo** så hittar du vår bokförsäljning också där.

Håll utkik i annonseringen i Kyrkpressen för närmare info och klockslag!

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Fontana Media

En sen kväll var prästen på väg hem längs en liten landsväg när han rådde köra i diket. En bonde stannade och frågade om han var okej. Prästen svarade: – Jodå, jag har Jesus med mig i bilen. Bonden sa: – Då är det nog bäst att du låter honom åka med mig, du kommer ju att ha livet av honom.

kuriren –tidningen för Dig!

Prenumerera på den populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. Inspirerande och trevlig läsning för hela familjen direkt hem i din brevlåda!

**VI LOTTAR UT
TRE PRESENTKORT**

Prenumerera och delta i utlottningen!
Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2018.

JA TACK!

- ☒ **JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN**
☐ för resten av år 2018 och hela året 2019 för 89 € (inom Norden).
☐ Tre (5) provnummer för endast 25,50 €.
☐ Ett halvt år för endast 45,50 €.

- ☒ **JAG DELTAR I KURIENS UTLOTTNING AV PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.**

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ **Nej tack**, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utloppsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2018

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

KP 27.9.